

Attila József:
(1905-1937)

Poemoj

Tradukcis:

Tibor Bessenyei

Márton Fejes

Kálmán Kalocsay

Jozefo E. Nagy

Péter András Rados

Imre Szabó

Lajos Tárkony

Julio Varga

Aranjis:

Jozefo Horvath (Győr)

Junio 2006

Enhavo

Curriculum vitae (<i>Imre Szabó</i>)	7
1922	9
Malsato (<i>Tibor Bessenyei</i>)	10
Malsato (<i>Márton Fejes</i>)	10
Malsato (<i>Péter András Rados</i>).....	10
Malsato (<i>Imre Szabó</i>).....	11
Mallaŭta vespera psalmo (<i>Imre Szabó</i>)	11
Ebriulo sur la relo (<i>Márton Fejes</i>).....	12
1923	13
Ad sidera (<i>Imre Szabó</i>)	14
Voja invito (<i>Imre Szabó</i>)	14
Pri la nombroj (<i>Jozefo E. Nagy</i>).....	15
Ni krias al Dio (<i>Imre Szabó</i>)	15
1924	17
Ŝtonoj (<i>Imre Szabó</i>).....	18
Okjaraj knabinoj (<i>Imre Szabó</i>).....	18
Milda, adiaŭa sinjorino (<i>Imre Szabó</i>).....	19
Printempas! Belege! (<i>Márton Fejes</i>)	19
Ne mi krias (<i>Imre Szabó</i>)	20
Kiom bone estus ne rebati (<i>Imre Szabó</i>)	20
Mi ŝipos al Peŝto (<i>Imre Szabó</i>)	21
Amara (<i>Imre Szabó</i>).....	21
Nun blankas la fajro (<i>Imre Szabó</i>)	22
(Foj-foje insuloj) (<i>Imre Szabó</i>)	23
(Mi mem ĵetis) (<i>Imre Szabó</i>)	23
Ekrazitmaso (<i>Imre Szabó</i>).....	24
(Mi nomas ŝin Ria) (<i>Imre Szabó</i>).....	24
Sur vesperaj nuboj (<i>Imre Szabó</i>)	25
Je kilometroj (<i>Imre Szabó</i>)	26
Viroj de venontaj tempo (<i>Imre Szabó</i>)j	26
Preĝo por laciĝintoj (<i>Márton Fejes</i>).....	27
Diamanto (<i>Imre Szabó</i>)	27
1925	29
Maturiĝas la lumo (<i>Imre Szabó</i>)	30
Kun pura koro (<i>Kálmán Kalocsay</i>).....	30
Stulteta poeto (<i>Imre Szabó</i>)	31
Naiva kanto (<i>Imre Szabó</i>)	32
Mi fariĝos ĝardenisto (<i>Imre Szabó</i>)	32
Attila József (<i>Imre Szabó</i>)	33
Malĝoja (<i>Imre Szabó</i>).....	33
Kiam karulin' surstrate trairis (<i>Márton Fejes</i>)	34
Kanto de fajroj (<i>Imre Szabó</i>).....	34
Frumatene ŝi ellitiĝas, kiel bakistoj (<i>Imre Szabó</i>)	35
Kanto de junedzinoj (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	36

(Pri grandaj urboj rakontis la fora vaganto) (<i>Imre Szabó</i>).....	36
(La grandajn urbojn) (<i>Imre Szabó</i>)	37
Junlaboristo (<i>Imre Szabó</i>)	37
Laboristo (<i>Imre Szabó</i>)	38
Mi portas mian teron (<i>Imre Szabó</i>).....	38
(Hungario estas fore fore) (<i>Imre Szabó</i>).....	39
Sonorigisto de la laga turo (<i>Imre Szabó</i>).....	39
Ruĝokula (<i>Imre Szabó</i>).....	40
(Vi estas tiel freneza) (<i>Imre Szabó</i>)	40
Dio (<i>Imre Szabó</i>)	41
Piloto (<i>Imre Szabó</i>)	42
Forĝisto (<i>Imre Szabó</i>)	42
(Leono travidebla) (<i>Imre Szabó</i>)	43
1926	44
La teamo (<i>Imre Szabó</i>)	45
La krabo (<i>Imre Szabó</i>)	45
Invitado (<i>Imre Szabó</i>).....	46
Alvenis nur la maro (<i>Imre Szabó</i>).....	47
La geamantoj haltis silente (<i>Imre Szabó</i>)	47
Ŝtalglobo supren, supren! Leviĝu! (<i>Imre Szabó</i>)	47
(En la diskon leviĝantan mi celĵetas) (<i>Imre Szabó</i>)	48
Kanteto (<i>Imre Szabó</i>).....	49
(Nuda bando monte stamfadas) (<i>Imre Szabó</i>).....	49
Ne frapante la pordon (<i>Imre Szabó</i>).....	49
Fortiĝas (<i>Imre Szabó</i>)	50
(Mi malsanas) (<i>Imre Szabó</i>).....	50
(Mortis panjo) (<i>Imre Szabó</i>).....	51
Mi prenos ŝin (<i>Imre Szabó</i>).....	51
Kirasa trajno (<i>Imre Szabó</i>)	52
La ĉiela kirastrajno (<i>Imre Szabó</i>).....	52
Min la mondo se forpelos (<i>Imre Szabó</i>)	53
Glaso (<i>Imre Szabó</i>).....	53
Floroj (<i>Imre Szabó</i>).....	54
Muĝu turo (<i>Imre Szabó</i>).....	54
Mi koleras por vi, ne kontraŭ vi (<i>Imre Szabó</i>)	55
Havos siajn florojn (<i>Imre Szabó</i>).....	55
Ribelo de geamantoj (<i>Imre Szabó</i>)	56
(Ho, pretaj sibli kaj konsili) (<i>Imre Szabó</i>)	57
Formiko (<i>Imre Szabó</i>).....	57
Viaj haroj mialingre (<i>Imre Szabó</i>).....	58
Sidi, stari, murdi, morti (<i>Imre Szabó</i>).....	58
Ili ekdancas (<i>Imre Szabó</i>).....	59
Kvaropo plonĝis (<i>Imre Szabó</i>)	59
Du floretojn (<i>Imre Szabó</i>)	60
Tintilo (<i>Imre Szabó</i>)	60
Fine (<i>Márton Fejes</i>).....	61

Pluvas (<i>Imre Szabó</i>)	62
Socialistoj (<i>Imre Szabó</i>)	63
Oni min entombigas (<i>Imre Szabó</i>)	64
La ĝardeno (<i>Imre Szabó</i>)	64
Begle mi skribos (<i>Imre Szabó</i>)	64
Inter mirantaj skaraboj (<i>Imre Szabó</i>)	65
Kulturo (<i>Imre Szabó</i>)	66
Oni min entombigas (<i>Imre Szabó</i>)	66
Alvenigo de la leono (<i>Imre Szabó</i>)	66
Patrino en vestlavado (<i>Imre Szabó</i>)	67
1927	68
Proletkanto (<i>Imre Szabó</i>)	69
Maldeca kanto (<i>Imre Szabó</i>)	69
Enkonduko (<i>Imre Szabó</i>)	70
Ho Vi, Eŭropo (<i>Imre Szabó</i>)	70
Andor Németh (<i>Imre Szabó</i>)	70
Kanto en Kiszombor (<i>Imre Szabó</i>)	71
Mi benas vin per tristo kaj gajo (<i>Imre Szabó</i>)	71
Pariza bildkarto (<i>Imre Szabó</i>)	72
1928	73
Kanto (<i>Márton Fejes</i>)	74
Du poemoj (<i>Imre Szabó</i>)	74
La tri forĝistoj (<i>Imre Szabó</i>)	74
Attila József (<i>Imre Szabó</i>)	75
Svingajupe (<i>Imre Szabó</i>)	75
Lagolule (<i>Imre Szabó</i>)	76
Luca (<i>Imre Szabó</i>)	76
(Mi estis por ŝi) (<i>Imre Szabó</i>)	77
Lulado (<i>Imre Szabó</i>)	77
Tuŝu frunton (<i>Márton Fejes</i>)	77
Frunkaresu (<i>Imre Szabó</i>)	78
Medaloj (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	78
1929	80
Bet-Leĥem (<i>Imre Szabó</i>)	81
Betlehemaj reĝoj (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	81
1930	83
Fumo (<i>Imre Szabó</i>)	84
Amaso (<i>Imre Szabó</i>)	84
Prizonito (<i>Márton Fejes</i>)	85
1931	87
Mia patrino (<i>Márton Fejes</i>)	88
Mia patrino (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	88
Mia patrino (<i>Imre Szabó</i>)	89
Meditante (<i>Imre Szabó</i>)	90
Laboristoj (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	90
Frosto (<i>Imre Szabó</i>)	91

1932	93
Urboranda nokto (<i>Imre Szabó</i>)	94
La porkpaŝtisto (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	96
Flavaj herboj (<i>Imre Szabó</i>)	96
1933	98
Senespere (<i>Márton Fejes</i>).....	99
Senespere (<i>Imre Szabó</i>)	99
Ĉe la urborando (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	100
Odo (<i>Imre Szabó</i>)	102
Profitbalado (<i>Márton Fejes</i>)	105
1934	107
Konsciado (<i>Péter András Rados</i>)	108
Sin lulas (<i>Imre Szabó</i>)	110
Panjo (<i>Kálmán Kalocsay</i>)	110
Panjo (<i>Julio Varga</i>).....	111
1935	112
Lulkanto (<i>Kálmán Kalocsay</i>).....	113
Lulkanto (<i>Imre Szabó</i>).....	113
Homaro (<i>Péter András Rados</i>)	114
1936	115
Ĉe Danubo (<i>Kálmán Kalocsay</i>).....	116
Epitafo por hispana kampulo (<i>Imre Szabó</i>)	117
Ve, la pasia amo (<i>Imre Szabó</i>)	117
El-elsaltas (<i>Imre Szabó</i>)	118
Du heksametroj (<i>Imre Szabó</i>).....	118
1937	119
Saluto al Thomas Mann (<i>Lajos Tárkony</i>)	120
Misteroj (<i>Imre Szabó</i>)	120
Jam dumiliarda (<i>Márton Fejes</i>).....	121
Ars Poetica (<i>Péter András Rados</i>).....	121
Poemo, flugu (<i>Imre Szabó</i>)	123
Je mia naskiĝtago (<i>Péter András Rados</i>)	123
Je mia naskiĝtago (<i>Imre Szabó</i>).....	124
Patrujo (<i>Márton Fejes</i>).....	125
Tiu legu (<i>Imre Szabó</i>)	128
Karulino malsana (<i>Imre Szabó</i>)	128
Jen, mi jam trovis la hejmlandon (<i>Imre Szabó</i>)	129
Eroj (<i>Imre Szabó</i>).....	129

Curriculum vitae (Aŭtobiografia skizo)

Mi naskiĝis en 1905, en Budapeŝto, mia religio estas grekortodoksa. Mia patro – iama Áron József – en mia tria jaro formigris el la iando, kaj min la Tutlanda Infansava Ligo donis al eduk-gepatroj en la vilaĝo Öcsöd. Tie mi vivis ĝis mia sepa jaro, tiutempe mi jam laboris, kiel kutime la vilaĝaj malriĉaj infanoj – mi paŝtis porkojn. Mia patrino – iama Borbála Pócze – reportis min sepjaran al Budapeŝto kaj registrigis min en la dua klaso de la elementa lernejo. Per loĝejpurigado kaj vestolavado ŝi periaboris la panon por ni: por mi kaj miaj du pli aĝaj fratinoj. Ŝi laboris en fremdaj hejmoj, ŝi forestis de matene ĝis vespere, kaj mi – sen gepatra kontrolo – evitis la lernejon kaj fariĝis strata bubaĉo. Tamen en la legolibro por la tria klaso mi trovis interesan historion pri reĝo Atilo, kaj ekde tiam min plene absorbis la legado. La fabeloj pri la huna reĝo interesis min ne nur tial, ĉar ankaŭ mia nomo estis Attila, sed tial same, ĉar la eduk-gepatroj en Öcsöd nomis min Pista. Post konsiliĝo kun la najbaroj ili konstatis antaŭ mi, ke la nomo „Attila” ne ekzistas. Tio multe konsternis min, mi sentis, ke ili pridubis mian propran ekziston. La malkovro de la fabeloj pri reĝo Atilo – mi kredas – de tiam baze influis ĉiujn miajn stre-badojn, finfine eblas, ke ĝuste tiu travivaĵo kondukis min al la literaturo, tiu travivaĵo transformis min en pensanton, en homon tian, kiu aŭskultas la opinion de ĉiuj aliaj, tamen interne, en si mem, kontrolas ilin analize: en homon, kiu obeas al la nomo Pitsta, dum ne praviĝos tio, kion li mem pensis, ke lia nomo estas Attila.

En mia naŭa vivjaro eksplodis la mondmilito, kaj nia vivteno fariĝis pli kaj pli malfacila. Mi prenis parton en la vicostarado antaŭ vendejoj – okazis, ke vespere je la naŭa horo mi komencis stari en la vico atendanta antaŭ la nutraĵuzino, kaj je la sepa kaj duono matene, kiam sekvus jam mia vico, oni anoncis antaŭ mia nazo, ke la graso elĉerpiĝis. Mi helpis la patrinon, kiel mi povis. Mi vendis akvon en la kinejo Világ. Mi ŝtelis lignon kaj karbon en la stacidomo de Ferencváros, por ke ni havu per kio hejti. Mi faris buntajn rotaciajn paperstelojn kaj vendis ilin al infanoj kun pli bona sorto. Mi portis korbojn, pakaĵojn en la foirhalo ktp. Somere de 1918 mi feris en Abbazia pro la bonvolo de la infanferiiga kampanjo de reĝo Karlo. Mia patrino jam malsanis, ŝi ekhavis tumoron en la utero, kaj tiam mi mem aliĝis ĉe la Infansava Ligo – por mallonga tempo mi estis portita al Monor. Reveninte al Budapeŝto mi vendis gazetojn, mi komercis per poŝtmarkoj, poste per bluaj, blankaj kaj poŝtaj monbiletoj – kvazaŭ iu eta bankiero. Dum la rumana okupacio mi estis panvendista knabo en la restoracio Emke. Intertempe – finstudinte kvin jarojn en elementa lernejo – mi ekfrekventis kvarklasan duagradan lernejon.

Kristnaske de 1919 mortis mia patrino. La instituto por orfoj komisiis mian prizorgon al mia bofrato, la ĵus mortinta doktoro Ödön Makai. En iu printempo kaj somero mi servis sur la trenŝipoj Vihar, Török kaj Tatár de la Marnaviga Asocio „Atlantica”. Tiam mi ekzamenigis min private pri la materialo de la kvara klaso de la duagrada lernejo. Poste mia zorganto kaj d-ro Sándor Giesswein sendis min al la Saleziaj franciskanoj en Nyergesújfalu – por ke mi fariĝu pastro. Tie mi pasigis nur du semajnojn, ja mi estas grekortodoksa kaj ne katolika. De tie mi iris al Makó en internulejon, kie mi baldaŭ ricevis senpagan lokon. Somere mi instruis por tranoktado kaj manĝado en Mezóhegyes. La sesan klason de la gimnazio mi plenumis eminente, kvankam pro puberaĝaj perturboj mi plurfoje provis suicidon, ĉar verdire nek tiam, nek pli frue staris apud mi iu kiel helpeme orientanta amiko. Jam aperis miaj unuaj poemoj; la versaĵojn, verkitajn en la 17-a jaraĝo publikigis la revuo Nyugat (Oriento). Oni konsideris min infano mirakla, kvankam mi estis nur orfa.

Post la fino de la sesa klaso mi forlasis la gimnazion kaj la intemulejon, ĉar pro la soleco mi sentis min tre senfara: mi ne lernis, ĉar jam per la klarigoj de la profesoroj mi sciis la lecionojn, ja pri tio pruvus mia eminenta atestilo. Mi iris fariĝi maizkampogardisto, kampara taglaboristo en Kiszombor, kaj dungigis kiel ĉedoma instruisto. Laŭ la peto de miaj du karaj profesoroj mi tamen decidis trapasi la maturekzamenon. Pri la materialoj de la sepa kaj oka klasoj mi faris kuntiritan ekzamenon, kaj tiel mi finis unu jaron pli frue ol miaj samklasanoj. Tamen por la lernado mi havis entute nur tri monatojn, kaj tiel

okazis, ke pri la sepa klaso mi ricevis nure bonajn, kaj pri la oka nure kontentigajn klasifikojn. Mia atestilo pri la maturekzameno estas jam multe pli bona ol tiu pri la oka klaso: mi ricevis kontentigajn klasifikojn nur pri la hungara lingvo kaj historio. Tiutempe jam komenciĝis proceso kun akuzo pri blasfemo kontraŭ mi pro iu mia poemo. La apelacia tribunalo absolveis min.

Ioman tempon poste mi estis libroagento ĉi tie en Budapeŝto, kaj en la periodo de la inflacio mi oficis en la privata banko Mauthner. Post la enkonduko de la sistemo Hintz mi estis dungita en la librotenejo, kaj mallonge poste – por kaŭzi koleron al miaj pli aĝaj kolegoj – mi estis komisiita kontroli, kiuj valoroj estas emisieblaj en la kasotagoj. Mian strebadon iom subfosis, ke krom mia propra laboro miaj pli maljunaj kolegoj ligis al mia kolo ankaŭ parton de sia laboro. Ili cetere neniam preterlasis la eblon inciti min pro miaj poemoj aperantaj en la gazetoj. „En tiu aĝo ankaŭ mi mem verkis poemojn” – diradis ili ĉiuj. La banko iom poste bankrotis.

Mi decidis fariĝi verkisto definitive kaj krome akiri iun civilan profesion, kiu estas forte ligita al la literaturo. Mi enskribiĝis al la fakoj hungara-franca-filozofio de la filologia fakultato en la universitato de Szeged. Mi prenis 52 studhorojn semajne, kaj ekzameniĝis pri 20 eminente. Mi vivis de tago al tago, kaj pagis la loĝadon el la honorario de miaj poemoj. Min tre fierigis, ke mia profesoro Lajos Dézsi deklaris min merita memstare esplori. Tamen ĉiujn miajn emojn fiaskigis, ke profesoro Antal Horger, ĉe kiu mi devus trapasi ekzamenon pri hungara lingvistiko, vokis min al si, kaj antaŭ du atestantoj – eĉ nun mi scias ilian nomon, ili estas jam profesoroj – li deklaris, ke mi, ĝis li ekzistos, neniam fariĝos mezlerneja profesoro, ĉar al homo – li diris tiel –, kiu verkas tiajn versaĵojn”, kaj li montris al mi numeron de la gazeto „Szeged”, ni ne povas komisi la edukadon de la venontaj generacioj”. Oni ofte mencias la ironion de la sorto, kaj ĉi tie temas ĝuste pri ĝi: tiu mia poemo, „Kun pura koro” estas ĝia titolo, tre disfamiĝis, oni verkis pri ĝi sep artikolojn, Lajos Hatvany pli ol unu fojon deklaris ĝin dokumento de la tuta postmilita generacio „por la malfruaj epokoj”, kaj Ignatus „en la animo dorlotis, karesis, murmuris kaj zumetis” tiun mirinde belegan” poemon, kiel li skribis pri ĝi en Nyugat, kaj li nomis tiun poemon en sia „Arto poetika” kiel modelon de la nova poezio.

En la sekva jaro – tiam mi estis dudekjara – mi iris al Vieno, registrigis min en la universitato kaj vivtenis min vendante gazetojn ĉe la enirejo de Rathaus-Keller kaj purigante la ejojn de la studentoj de la Viena Hungara Akademio. La direktoro Antal Lábán, informiĝinte pri mi, ĉesigis tion kaj certigis por mi privatajn studentojn; mi instruis du filojn de Zoltán Hajdú, ĉefdirektoro de la Angla-Aŭstra Banko. El Vieno – el la terura mizerulejo, kie dum kvar monatoj mi ne havis eĉ litotukon – mi alvenis rekte en la kastelo Hatvany en la urbo Hatvan kiel gasto, poste la sinjorino de la domo, Albertné Hirsch, provizis min per vojaĝkostoj, kaj somerfine mi vojaĝis al Parizo. Tie mi enskribiĝis al Sorbonne. La someron mi pasigis en iu fiŝista vilaĝo sur la marbordo en Sud-Francio.

Poste mi venis al Budapeŝto. Mi studis du semestrojn en la universitato de Pest. Mi tamen ne trapasis profesoran ekzamenon, ĉar – pensante pri la minacoj de Antal Horger – mi certis, ke mi ne ricevos profesoran postenon. Poste la Instituto pri Ekstera Komercio dungis min kiel hungaran-francan korespondiston, tuj ĉe sia ekfunkcio – referencon, mi opinias, volonte donos sinjoro Kóródi, mia estinta ĉefdirektoro. Sed tiutempe neatendite min trafis plagoj, kiujn – kiom ajn hardis min la vivo – mi ne eltenis: la Nacia Oficejo de Sociala Asekuro sendis min unue en sanatorion, poste hejmen, kie mi plu malsanis ricevante vivtenan salajron pro neŭrasteno grava. Mi forlasis mian oficon, komprenante, ke mi ne rajtas esti ŝarĝo sur la ŝultro de nova institucio. Ekde tiam mi vivtenas min per verkado. Mi estas redaktoro de la literatura kaj kritika revuo Szép Szó (Bela Vorto). Krom mia hungara gepatra lingvo mi skribas kaj legas france kaj germane, korespondas hungare kaj france, mi estas perfekta tajpisto. Mi sciis ankaŭ stenografi – per unumonata ekzercado mi povus refreŝigi ankaŭ tiun mian kapablon. Mi kompetentas pri prestekniko, povas ekzakte koncepti. Mi opinias min honesta, mi pensas, ke mia komprenkapablo estas rapida kaj mi estas persista en la laboro.

(1937) (Tradukis: Imre Szabó)

1922

Malsato

Éhség

Maŝino haltis. Polvo nun cirkulas
super ĝi, ŝajne nuboj kaj vaporo,
kiu surfalas al fleksita kolo
de la manĝantoj. Jen ilin makulas

ĉemiz' ŝvitita. Nur pri manĝ' spekulas
ĉiuj. Pano, kukumo por voro
tagmeza. Ili kun granda rigoro
ĝin gardas. Mordon mord' postulas.

Antaŭ ili tempo kiel prujno.
La mordoj preskaŭ sin mem jam aranĝas,
sed ili bone maĉas ĉiun gluton.

Ankoraŭ sana, kamparana pulmo
akceptas fojnopolvan spiroguton,
ili silentas, manĝas, manĝas, manĝas.
(*Tibor Bessenyei*)

Malsato

Éhség

La draŝmaŝino haltis. Polva ar'
kiel nebul' aŭtuna, laca, lanta,
kirligas super manĝantoj, falanta
kolen. Ĉemizo sur la ŝultro-par'

per ŝvit' fridigas. Zorge, kun l' avar'
avide manĝas ili, nemom da
kukum' kaj pano falu teren, granda
engluto sekvas post la morda far'.
Jam ili tute ne kalkulas horon,
pecetojn zorge maĉas, disentrancas,
mordoj falas presk' en tempo sama.

Enspiras ili polvon, fojnodoron
per kampa pulm' ankoraŭ sana,
kaj manĝas ili, senparole manĝas.
(*Márton Fejes*)

Malsato

Éhség

Haltis maŝin'. Polv' laca de l' rikolto
kvazaŭ nebul', vapor' aŭtunaj aras,
fleksitajn kolojn, ŝvitajn ŝultrojn falas
ĉe la manĝantoj. Sur draŝeja korto

malpurĉemize voras nun sen vorto
zorgeme homoj, eĉ la erojn ŝparas.
Pan' kaj kukumo la tagmanĝon faras,
panpecon grandan sekvas kukum-mordo.

Pri l' tempo ili jam ne pensas tute,
la mordoj jam preskaŭ senhalte tranĉas,
sed ili bone maĉas ĉiun gluton.

Ankoraŭ sana pulm' kampula mute
enspiras polvon, fojnan odorguton.
La homoj manĝas, senparole manĝas.
(Péter András Rados)

Malsato

Éhség

Maŝinopaŭzo. Polvo malrapide
sin kirlas supre kun aŭtunvaporo
kaj falas al ĉiu kurbita kolo:
la homoj manĝas. La ĉemizoj ŝvite

malvarmas. Voras ĉiu plenavide.
Kukumoj, pano estas por la voro,
ŝpareme ili manĝas kun honoro –
tuj mordo sekvas mordon sendivide.

Pro tempo ili ne plu maltrankvilas.
La mordoj ritmas, samas kaj senŝanĝas,
sed ili maĉas ĉiun pecon plene.

Per kamparanaj pulmoj, ili spiras
la fojnodoron, polvon anheleme
kaj manĝas, manĝas, ne parolas, manĝas.
(Imre Szabó)

Mallaŭta vespera psalmo

Csöndes estéli zsoltár

Ho, Sinjoro, mi ne kapablas forĝi Vian gloron en rimojn.
Per simplaj lipoj mi murmuris mian psalmon.
Sed se Vi ne volas, ne aŭskultu mian voĉon.

Mi scias, ke verdas herboj, sed mi ne komprenas, kial ili
verdas, kaj por kiu ili verdas.
Mi sentas, ke mi amas, sed mi ne scias, kies buŝon
brulvundos mia buŝo.
Mi aŭdas, ke blovas la vento, sed mi ne scias, kial gi blovas,
kiam mi malĝojas.

Sed ne priatentu mian voĉon, se ĝi ne plaĉas al Vi.

Nur simple, primitive mi ŝatus nun rakonti al Vi, ke ankaŭ mi ekzistas, kaj mi estas ĉi tie, kaj mi admiras Vin, sed ne komprenas.

Ĉar Vi ne bezonas niajn admirojn kaj niajn psalmadojn.
Ĉar ofendas eble Viajn orelojn la bruaj kaj eternaj preĝoj.
Ĉar ni povas fari nenion alian, nur preĝi kaj humiliĝi kaj petegi.

Mi estas Via simpla sklavo donacebla eĉ al la Infero.
Via regno estas senlima, kaj Vi potencas, kaj Vi fortas, kaj Vi eternas.
Ho, Sinjoro, donacu al mi mian povran memon.

Sed se Vi ne volas, ne aŭskultu mian voĉon.
(Imre Szabó)

Ebriulo sur la relo

Részeg a síneken

Ebria homo kuŝas sur la relo,
ronkas, dormas en la aŭroro,
en maldekstra mano kun botelo.
La Nokt' galopas survoje al foro.

Dekorís jam hararon hirtan lian
la nokta vento per herbaĉo driva.
Ĉiel' aspergas al li roson dian.
Li sin ne movas, nur la brust', ja viva.

La dekstra pugno duras kiel trabo.
Ĉifonvestita, juna, preskaŭ knabo.
Li dormas, kiel en patrina sino.

Suno ne venas, griziĝis ĉielo.
Ebria homo kuŝas sur la relo,
kaj ektondras ter' de malproksimo.
(Márton Fejes)

1923

Ad sidera

Ad sidera

Vi, panjo, jam senlima malproksimo,
vin jam, se mankas pano, ne ĉagrenas,
vi ne plu palas, se vespero venas
veante sangon kun malsato-timo.

Vi, panjo, jam silenta malproksimo,
vi ne alturnas nube la okulojn,
ne vidu plumbopugni la torturojn –
pro kiuj muĝas ĉi-batita sino.

La vivo eĉ panpecon ne valoras!
Tamen, mi kredas – la futuro gloras:
por pano ne plu ploru infangorĝo,
sed povu plorfunebri la patrinon.

Ne suferigu plu la Homan sinon
la Mono.

(Imre Szabó)

Voja invito

Útrahívás

Vian bildon onde de praaj ritmoj
lasu porti, ho belulino eta.
Vokas min murmure la malproksima
mar' nekonata.

Vian molan ombron inundoj lulas,
al la vojo jam la boato ekus!
Min kun mil belaĵoj atendas fora,
virga haveno.

Venu – ĝia bordo belegu per vi;
faru pli hejmeca la murojn krudajn
via juna ĉarm' karesanta per la
lumaj okuloj!

Venu – tra la vojo farose brilos
miaj revoj en ĉielarko, kiam
vespervene ŝvebos atinge zoni
vin la sopiroj.

Venu, ĉar eĉ sen vi ekiros mi jam!
Ba, petegi! Venu aŭ rabos vin mi!
Kial do frakasu la noblan volon
stulto knabina?

(Imre Szabó)

Pri la nombroj

A számokról

Ĉu vi jam lernis pri la nombroj?

Ja estas nombroj mem la homoj.
Kiel multaj 1-oj enkajere,
Sed ĉi tiuj per si mem kalkuliĝas,
Kaj miras treege la kajero,
Ke ĉiu pensas nur pri si mem,
Volas superi la aliajn,
Kaj senracie aparte potenciĝas,
Kvankam eĉ se farus tion senfine,
La 1 restas tiele nur 1,
Kaj ne obligas 1, nek onigas.

Vi homoj, ekregu do vin mem,
Kaj antaŭ ol ĉio
Komencu per la plej simpla afero –
Adiciiĝu do,
Por ke enorme plimultiĝante,
Dion mem, kiu estas senfino,
Vi iamaniere alproksimigu.
(Jozefo E. Nagy)

Ni krias al Dio

Kiáltunk Istenhez

Dio!
Ni krias al Vi:
iĝu nia senta, varma haŭto,
ĉar ni estas senhaŭtigataj,
kaj pro la doloro ni nenion vidas,
kaj vane, vane ni palpadas,
ni ne plu sensas la aĵojn,
nur tion, ke ili doloras terure.

Kiom valoras, se ni scias, sed ne vidas,
ke el ni ekflagras printempe la burĝono,
ke pli heroas niaj brakoj ol la laciĝo,
ke pli eksplodigas nia cerbo ol dinamito,
Ekbruletas lano de niaj vortoj,
kaj ia vento disportas ilin kiel amaran fumon,
ĉar neniu kovras sin per ili.
Nia animo elfluas el ĉiuj,
kiel lakto el la rustotruitaj kruĉoj.
Tamen per amo ni kazeigas ĝin,
por ke ĝi restu almenaŭ por la filoj,
sed nun vi povas demeti de sur vi !a stelojn,
ĉi tie la brilo de groŝoj pli daŭremas.

Kaj neni akceptas nin al la tablo,
ni maĉas tubajn radikojn de montoj,
eĉ surĉiele brilas ne suno, sed talero ora.
Surkampe eŭforbioj ne plu maturiĝas.
Ho, iĝu nia senta, varma haŭto,
por ke la doloro gute defalu de sur ni,
kiel akvo de sur la plumaro de anseroj,
por ke ni fine povu pretĉizi
la marmorstatuon kaj la lignobenkon –
Ni ne volas, ke tio restu por morgaŭ,
kaj sur la akvoj jam tagmezumas la nuboj,
ekde nun multiĝos nur la ombroj,
sen plenumi la laboron ni devas rehejmiĝi
por tranokti sub Viaj fermoĝantaj palpebroj.
(Imre Szabó)

1924

Ŝtonoj

Kövek

Maljunaj ŝtonoj, vi, min ne koleru,
se vin mi tretas plande nur toleru,
ĉar mi mem estas la tretant' movanta.

Kunfratoj aĝaj, nun vin mi alvoĉas:
tretant' pli mova, granda min surtretas
kaj mute marŝas sur la homoŝtonoj,
senvortas aŭ mesaĝas nur per signoj –
vi estas eble liaj pezaj vortoj?
Ho mutaj, ankaŭ vin mi ne komprenas!

Kial la ŝtono, se ne por domiĝi?

Ĉu ne plu helpas veo, haleluja?
Nek fido-stukoj? nek Kristo-mortero?
Disfalis jam la homo je mil pecoj,
kiel en pluvo la adobkabano.
Kaj kie la blokŝtone forta homo,
kiun ne tretas plandoj doloranta?
Terure tiel apudvoje kuŝi,
se ne konstruos nin je metropoloj,
granitamasoj iu konstruanto.
Ja en bubaĝo de !a tempo estis
ni grotaj montoj interbrakumantaj,
ni estis hejmo por la paco, amo.

Disrompis nin la saĝo kaj la bomboj,
nin diserigis gejserkura sango,
mergante sin en larmojn jam cent cerboj
savante bolas, kiel mem la kalko,
por nin alti en sencplenajn urbojn,
ĉar por ni sola-ĉiu senco estas
doloro de !a ŝtonoj sur la strato,
kiuj tretataj en malpuro-polvo
sopiras en kupolon preĝejturan!

(Imre Szabó)

Okjaraj knabinoj

Nyolcszttendős lányok

Venas, iras ili svarme,
koboldidoj, etaj, sanktaj,
ĉies frunto varma pano,
la okuloj karbobraĝ'.

Venas, iras ili svarme,
ili amas kiel floroj,
tiel amas ili knabojn,
sam-samkiel la konval'.

Venas, iras ili svarme,
eĉ plorante ili ridas.
Ili foras, jam tre foras,
kiel foras la stelar'.
(Imre Szabó)

Milda, adiaŭa sinjorino

(Szelíd, búcsúzó asszony)

Ŝi portas siajn kisojn al la foroj,
iĝis fakiro; ne plu amebriu;
ŝi vadas ondajn kampojn de violoj,
sed floron ŝi ne donas jam al iu.

Mi volis: estu ŝi la brila ombro,
fiergracia, gaje min sekvanta,
sed la ĉielon kovris bruna sombro,
kaj brilo ŝia iĝis tristo hanta.

Sed mi trankvilas, kiel la senlimo
aŭ arbfolio sur la muĝa maro,
neniu kun mi estos jam virino,
se mi ridete rektus al l' homaro.

La muroj ploris senesperan ploron,
baroj de mia sorto el sensuno,
ploregis ne mi, kiam hakis koron:
jen, adiaŭo, ne plu jam plenumo.

Malpezu por ŝi la memor' odore,
eterne ŝvebu plene al ĉielo,
dum ŝtiparrozoj flagros miakore,
dum braĝos mia amo en ofero.
(Imre Szabó)

Printempas! Belege!

Tavas van! Gyönyörű!

Printemas, printempas, estas belege.
Danubo olda revas ŝipojn sveltajn,
printempas! Aŭdu! Vidu, kiel portas
odorojn kampajn pnmavera vento.

Ve, ĉu vi ne sentas? Mankas amatino,
galantvianda, freŝa, pretersusura.
Mi dirus: kisu min, kaprioletto!
Ĉiu knabo estas bongusta rido pura!

Printempas, belege! Ĉielo ŝrikas!
Ĉu frue? Neniam estis tie vintro!
Malfermu koron, elvolvu burĝonojn –
flugas el niaj pulmoj printempa vento!
(Márton Fejes)

Ne mi krias

Nem én kiáltok

Ne mi krias – la tero tondras,
gardu vin, gardu vin, ĉar ekfrenezis la satano,
premu vin en la purajn fontoprofundojn,
premu vin en la vitrolamenojn,
kaŝu vin sub la brilo de la diamantoj,
inter la skaraboj sub ŝtonoj,
ho, kaŝu vin en freŝaroma pano,
vi povra, vi povra.
Per freŝaj torentoj penetru en la teron –
vane vi banas en la propra
nur en fremda memo vi povas lavi la vizaĝon.
Estu sur herbo la akro malgranda
kaj vi grandos pli ol la akso monda.

Ho, maŝinoj, birdoj, branĉoj, steloj!
Nia patn' senida fekundecon ploras.
Amiko, kara, amiko amata,
estu terure aŭ edife,
ne mi knas – la tero tondras.
(Imre Szabó)

Kiom bone estus ne rebati

Milyen jó lenne nem ütni vissza

Kiam estas ni batataj grave,
kiom bone estus ne rebati:
nek permane, nek pervorte,
lumi kun la taglumo,
endormiĝi kun la nokto,
voĉi per la voĉo de malkuraĝo,
sed neniam rebati.

Mi devus disputi kun miaj animoj,
kaj nun vivanta estas mi la paco.
Kristala riverakvo fluadas
en la vejnoj diamantaj.
Milda brilo la ĉemizo,
kaj paco, paco ĉie,

kvankam nur mi mem vivas per ĝi! ...
Levas min la sunradioj,
Dio kisas ĉiujn miajn vizaĝojn,
kaj grandaj, plenŝarĝitaj ĉaroj ekiras ei mi
al la dezerto.

(Imre Szabó)

Mi ŝipos al Peŝto

Hajón megyek Pestre

Ĝuste mil kronoj, mi ŝipos al Peŝto.
Mi spektis ĝin ĝis plenlaciĝo,
tamen mi spektus ĝin ankoraŭ,
sed ekvesperis.

Pikas la kamenfumo, sed ne ĝene,
ŝia hararo same krispas kaj densegas;
sinsekve, kiel la du boatoj,
eble pli sveltas ŝia arda talio,
la nazo saltas, kiel ponto Elizabeta,
aŭ kiel tiu,
kiu plonĝas de ĝi.

Ba, jam sufiĉ'!... Tamen strange,
ke brilo de Peŝto similas al ŝiaj okuloj.
Du turoj de Baziliko: ŝia mamduopo,
kaj kiom da tiel grandaj fornegoj en ĝi!

Mi sentas min riproĉita,

sed certe, se mi estus tiom soifa,
kiom strange nun mi fartas,
tuj mi eltrinkus desub ni
la tutan riveregon Danubo.

(Imre Szabó)

Amara

Keserű

Ho, radioaktiveco! nun mi legas, kaj mi
manĝas akvomelonon, kaj mi forte
scias,
ke la mondo ŝanĝiĝas nur en ni mem,
mi estas nure nur kolora knarilo, ĉu vi
aŭdas? Mia vizaĝo travideblas,
malantaŭ ĝi floroj flugas, kiel ili
elmergiĝas el la elektraj ondoj.
Ankaŭ de mia amatino disŝiras min la
humanisma jarcento, ho, superita
malĝojo, hodiaŭ nokte bruligu la
azilejojn.

La ŝafidoj estas stultaj, mi estas azeno, kaj
nur mia longe etendiĝanta ombro estas
la paŝtisto.
Se mi fermas la okulojn, la aeroplanoj
kraŝas, kaj ankaŭ tiuj,
kiuj el mi soras ĉiutage.
Vi, brila polvo, malfunkciigu viajn orajn
motorojn, matene ja elbalaos vin la
sinjorino.
Ho, la sinjorino, mia amatino nur ploras,
kaj ŝiaj larmoj turnas plu la malnovajn
turbinojn.
Damaĝe, damaĝe pri ni,
sed vivu la akriĝisto-lernantoj, kiuj
fajfadas
eĉ ne sciante, ke la firmamento desuper la
kapoj forvelis en la monujojn.
(Imre Szabó)

Nun blankas la fajro

Most fehér a tűz

Konsolu la suferajn vesperiĝojn, al ili apartenas
ankaŭ mia karulino,
kun siaj malĝojaj flamoj ŝi plorege kaptoludas.

Ŝi kuras antaŭ mi, mi kisis ŝin, kaj la tempo kun
granda muto mergiĝas ĉirkaŭ mi,
sed per malplena mano vane mi kaptadas al ŝi
sur la blindiga surfaco de doloro.
En tombejoj lumas elektra lampo,
miaj larmoj lavas nigrajn diamantojn,
mankas vortoj por eldiri,
cindriĝis la restintaj revoj,
nur malhelaj esperoj de murdistoj lumas jam.
La stulteco eksprestrajne kuregas antaŭ mi,
ĉiuj miaj birdoj estas flugiltonditaj.
Ŝi estas tiel senkulpa, kiel la blanka frunto de gruzoj.
Mi ĉiam nomis ŝin Ria.
Ni eĉ maton malhavos, tamen ĝi estis eltirita desub ni,
niaj festoj kuŝas svenante.
Kantu, pura malĝojo,
mi kuŝiĝos sur la lun-kuseno,
Kantu, pura malĝojo,
mi kuŝiĝos sur la lun-kuseno.
(Imre Szabó)

(Foj-foje insuloj)

(Néha szigetek)

Foj-foje insuloj leviĝas en nia kapo,
birdoj flugas super ili faligante semojn de
novaj, mirindaj vegetaĵoj.
Fluas ŝvito ankaŭ el vizaĝo de
maŝinoj, larmoj el la okuloj de patrinoj,
oleoperloj de nia laboro.
Lante tiel turniĝas la mondo plu,
hieraŭ mi kredis esti pirarbo, kaj eĉ
hodiaŭ venas al mi etuloj,
ili kisas min skuante en mi la pirarbo.
Mian unuan amon mi metis en denaturitan
alkoholon, kaj nun kelkfoje mi
rigardadas, kiel stranga besto ĝi estis.

Saluton, saluton, kiel vi fartas, dankon, mi
fartas, kaj vi, do, nur malrapide, tiam ni
kvazaŭ eĉ ne havus sopirojn,
sed frostotremante ni vagadas sur la supro
de Mont Blanc-oj, kaj ni preĝas,
dio, dio,
kial vi ne kreis ankaŭ montojn.
Mi donas min al vi, kiel patrino sian
varman, plenan mamon al sia malsata
etulo.
La arbedoj jam dormas, ankaŭ mi
ekkuŝas en vi, por ke matene estu
ĉemane miaj ŝatataj, ŝtalfrontaj
laboriloj.

(Imre Szabó)

(Mi mem ĵetis)

(Én dobtam)

Mi mem ĵetis min ĉi tien, en la koro de
blinduloj senpacienca, sed nia intenco
samas kun la radiumo.
Jam-jam ni iĝas Jehovoj por nin krei homoj denove.

Tio estas la amo kaj la rojokorda kanto, kiu
nun streĉas sin por atingi iel ĝis la
maleolo de nia karulino.
La ondolongo identas kun mia alteco, tial
okazas, ke la kapturnajn sunsistemojn ni
nomas kiso,
ili turniĝas, kaj sub iliaj sonoraj, nigraj
hararoj ridetas la preĝoj.

En peza dormo velkas la horoj,
sed violĝardeno el ni flosas al la urbo
ulnalte super ĝin,
ekiras la trajno tien, kaj en la ombro de
larmoj tien ŝrikas la sveltaj turoj.
Do, pensu pri la harpokulaj gejunuloj, ili
povraj,
ne estas, kiu per freŝa, pura akvo klinus
sin super ilian senkulpan vivon.
(Imre Szabó)

Ekrazitmaso

Ekrazittömeg

Kiu estos la birdo, se ni mortos, kaj la
gemojn de mondoj ni ĉizados?
La vojoj lante leviĝos, kaj ni rimarkos,
ke ni marŝas sur la aero.
Niaj erarintaj radioj reflugos en ovojn de
sovaĝbirdoj.
El forbrulintaj krioj konstruiĝas la polvo.
Sur la surfaco de oceanoj ŝvebas penso
kuracante siajn lunatikajn fratojn.
Kadavroj, nu ek, elsaltu el miaj amikoj,
nian animon ni portas al suno por varmiĝi,
sur pintoj de flamoj ni falas kaj leviĝas
kun neelkoneblaj sekretoj,
tiukvante vi poros, kiel la akvoj
vaporiĝas,
el nevideblaj lumfadenoj de herboj
ni teksas stultetajn vortojn, kiuj malĝoje
ridetas antaŭ la spegulo.
Sed senindulge mi kredas miajn fortojn,
mi forlasas miajn foriremajn malsatojn.
Eminente
obstina ekrazitmaso estas
malantaŭ via vizaĝo la senvoĉa
profundo kaj via koro,
baldaŭ definitive sinkos en nin la
masonfermitaj, flagrantaj, oraj pordoj.
(Imre Szabó)

(Mi nomas ŝin Ria)

(Riának hívom)

Mi nomas ŝin Ria,
sed mi povus nomi ŝin salo, eĉ fulmo.
Ni faras multe da sensencaĵoj, ni diras pri
ĝi: bela, kaj poste ni faligas ĝin el la
mano.
Ŝi estas ĉizita el rentgenlumo, ŝi

traradias murojn kaj miajn vortojn.
Ho, kiom tre ŝi foras!
Kiam mi solas, ŝi sidiĝas antaŭ mia
frunto, eble mi tre doloras ŝin,
ŝi ĝemetas kaj faligas dolorojn sur mian
korpon.

Mirinde, ke aliaj ne rimarkis la florojn
super sia kapo,
kvankam mi vidis, eĉ aŭdis, koloraj
sonorilegoj estis ĵetataj dekstren-
maldekstren,
al ni ridetas supren ŝiaj futuraj infanoj,
ŝi iradas inter ni, ŝi zorgeme atentis pri
ili, tamen ne konsciante pri tio,
ŝi kredas tiam, ke ŝi purigas la ejojn aŭ min vokas vespermanĝi.

Ni estas du dentoj de agordforko,
kaj tamen, se ni alrigardas nin,
foje raŭke soras la malĝojo.

(Imre Szabó)

Sur vesperaj nuboj

Esti felhőkön

Sur vesperaj nuboj kreskas nigraj herboj, ili
absorbas lante la lumon, kaj
diamantaeron ili aspergas al niaj
ŝvitantaj vizaĝoj.
Trankvila spiro estas la mondo
forŝvebanta super la glacimontoj.
Tiam ili plene degelas.

Se ŝtonon ni ĵetas supren, neniam ĝi
subfalas, sed iĝante kiso ĝi flugas per
varmaj flugiloj supren, supren tute ĝis
ni.
En niaj ostoj fosforeskas la medolo, kiel la
Polusa Stelo,
ĉe ilia duopa lumo ni ekvidas la akvon kaj
panon, kiuj sin kaŝis en niaj polmoj.
Kio estas la vero, mi demandas la murojn.
Je tio ili malaperas, kaj sub la steloj vi
ĉiuj sidas ĉirkaŭ mi.

La palpebroj estas el silkovetro, ili karesas
eĉ fermiĝe, tamen ni vidas plu.
La aloo ĉiusekunde floras en la songoj.
Ni dormas kun nia karulino nekonata, ŝi
estas tiu, kiu nin karesante atentigas, se la
kovrilo iom-post-iom deglitas.

(Imre Szabó)

Je kilometroj

Kilométereckel

Je kilometroj ni antaŭas nin kaj ni svingas
niajn perditajn animojn
en kiuj vigilas la sopiroj
Findancintaj maljunuloj nun eksidas en la lito
Sekrete ili kapon pendigas sub la hararon
por ke ili miksu la sensuspektajn
pensojn
Kvankam vanas ĉiu eksperteco kiam
frumatena aero glitflugas
tra mia koro
Ĝi estas por ni kara al kiu ni devas danki
flirtantan rideton de nia parulino
Kaj tamen estas komplike kun fermitaj
manoj iradi en la okuloj
Ankaŭ la mondo pli multas se ni streĉas nin
grandajn montojn grimpi
Kaj profunde sub la ondoj flugas kabloj
kiuj ĵetas en la maron
siajn bastardojn
Anĝelo vagadas sur mia langosurfaco
Sur sparko-reloj ruĝaj lokomotivoj susurflugas for
Okul-al-okule
Ria pli sveltas ol la vespera ombro de lilio
Sed sur mia taŭzita frunto ekfloras fajfiloj
En okulfrakasaj rakedoj de streĉo ni suprenflugigu
unikan klasbatalon
de l' junularo

(Imre Szabó)

Viroj de venontaj tempoj

Jövendő férfiak

Ja ili estos forto kaj mildeco,
ili rompos fermaskon de la scio
por vidi ĝian animon survizaĝe.
Ili kisos la panon, la lakton,
ili karesos la kapon de la propraj infanoj
kaj per la sama mano ili premos
el la ercorokoj feron kaj ĉiujn metalojn.
Ili konstruos urbojn e! la montoj,
iliaj trankvilaj kaj enormaj pulmoj
enspiros la ŝtormojn, la tempestojn,
kaj sereniĝos ĉiuj oceanoj.
Ili ĉiam atendos eĉ gaston neatenditan,
ili primetos ankaŭ por li
tablon kaj koron same.

Vi ĉiuj volu simili al ili,
por ke viaj idetoj kun liliopiedoj
senkulpe povu travadi
la barantan sangomaron.

(Imre Szabó)

Preĝo por laciĝintoj

Imádság megfáradtakkak

Ni estas por krei, ne por laudi.
Eĉ niaj filoj ne estas por tio,
ke ili nin nure estimu,
kaj m, Patro nia, estas viaj filoj.
Ni kredas bonintencon de la forto.
Ni scias, ke ni karaj estas por vi,
ĉu ĉiele, ĉu lakte vi loĝas,
aŭ en rido, salo, aŭ rekte en ni.

Vi same scias, ke se ni ploras,
se larmo makulas vizaĝbrilon,
tiam ankore estas akvofaloj,
sed ni pli fortas ol febla nia vivo,
ĉar herberoj neniam malakriĝas,
nur glavoj, turoj kaj murdaj ideoj.
Nun tamen, laciĝinte
vin laŭdante ni serĉas novan forton
kaj antaŭ ni mem ni genufleksas, dirante:
Liberigu nin de satano.

Mi volas.

(Márton Fejes)

Diamanto

Gyémánt

La psalmoj ĉiutempe aktualas.

Ni statas sur monto diamanta,
sed en la posoj estas ŝtoneroj.
Tre forgesigis, ke ni anĝeloj estis iam,
la blankajn flugilojn ni ŝtopis en dikajn kusenojn.
Nun indulgo-poetoj soifas niajn fortojn,
kaj subgenue la ŝtonoj frotiĝis truaj,
en nia koro frostiĝis la stelo.
Jes Jes.

Dronis la maristo-soldatoj:
mildai pramistoj boatas al Dio.
Eĉ la tre maljunaj sidiĝas
sur la krudan benkon antaŭ la aĵoj,
kaj ili predikas paciencon fore
al la fiŝoj de pasemo
Jes, Jes.

Do, ni ne kredu, amikoj,
ke anstataŭ per pilkoj ni pilkludis per la propraj pugnoj!
Oni devas karesi ĉion,
eĉ la hienojn, eĉ la ranojn.
Ni staras sur monto diamanta,
severa neĝo, kovru niajn kulpojn,
absolvu niajn langojn, ĉiela klaro!
Vi senlima kristalo!

(Imre Szabó)

1925

Maturiĝas la lumo

Érik a fény

Mi povas skui miajn arbojn, jam proksimas
la gefratoj.

Arklampoj ni estas super koroj unu de la
alia, ĉu vi vidas la birdetojn sur niaj
ŝultroj?

Ni mem estas ili, kaj ankaŭ niaj mildaj
vizaĝoj tuŝas unu la alian. –
Ni malfermu nin plene, samtempe ni ĉiuj
eniru la amon!

Sur la Sunon ni pendigas niajn radiojn,
liberiĝantaj panoj okupas niajn sojlojn,
diamantpontoj altiĝas ĉie, kaj
ekdormintaj minoj alaŭde leviĝas en la
korojn, kaj ili milde eksplodas en niaj
kisoj.

Do, ni disipu niajn sonorilegojn, ni ridetu
ĉe malfermitaj pordoj!
En la okuloj sin kaŝas turo, de kiu mi
travidas nekonatajn regionojn de patrujo.
Pretas jam niaj firmamentoj, kaj ni pretas
je la brilo,
kiu matenvene kaŭzas graciajn florojn.
(Imre Szabó)

Kun pura koro

Tiszta szívvel

Patron, panjon, hejmon, dion
mi ne havas, nek patrion,
nek lulilon, nek ĉerktolon,
amon, kison aŭ Brust-molon.

Mi tri tagojn fastas tute,
jes, ne manĝis absolute.
Dudek laroj – ho, potencas!
Ilin vendi mi intencas.

Se neniŭ ilin pretendos,
al diablo mi ilin vendos:
mi pur-kore elrabos domon,
se necese, murdos hornon.

Sekvos kapto kaj pendumo,
kovros min beata humo,
kreskos morto-porta floro
el belega mia koro.

(Kálmán Kalocsay)

Stulteta poeto

Balga költő

Ne ĉiuj estas dotitaj
per stulteto flamanta en la herboj,
mi scias bone, mi scias.
Mi nur disipu, nur prodigu
miajn malriĉon,
honeston,
la freŝan aeron,
la turdojn,
la abundgustajn sukojn de la kampoj,
la kuradajn herbejajn florojn, kiuj surfrunte
portas miajn revojn,
kaj fripone sin frotas
al maleoloj de henantaj ĉevalinoj.

Povus mi esti la masonisto, kiu
brakumante
krakigas la virinajn taliojn,
domojn, prizonojn kaj preĝejojn li
konstruas,
sed li tagmeze ekripozas apud la brikoj,
li manĝas la panon, lardon, cepon, streĉ-
etendas la membrojn,
laŭtspirante, glutante li trinkas akvon,
kaj li tuj dormas ridetante,
kiel la plej saĝa, mortinta faraono.
Povus mi esti ankaŭ librotenisto,
kiu havas ĉefojn,
aŭ tajloro, kiun oni ne envias,
se li bone kudras jakon, kaj ĝi malbonas
por la sinjorino,
li laboras multe, sed li strikas,
se malaltas la salajro.
Povus mi esti migra ventroparolisto,
ja tiom da birdoj ploregas, frapadas en mia
koro,
kaj oratoro orbuŝa,
kiu staras sur la podio,
li frapetas sian rondan ventreton,
kaj li parolas pri la popola mizerego,
kiun nur li sola povas distreti
per siaj francmodaj duonŝuoj,
kaj vivu! vivu! tondras la popolo,

ili trenas sin proksimen por pli bone aŭdi,
kvazaŭ en granda, malhela tunelo
dek mil eksprestrajnoj kolizius.
Kaj pli bele mi povus stultige allogi!
Povus mi esti ankaŭ kamparano, pastro,
ermito, salondando, bankiero kaj reĝo!
Akceptu de mi stultete, primitive
mian stultetan, primitivan koron.
(Imre Szabó)

Naiva kanto

Együgyű ének

Junulo, dudek jara, samaĝulo,
tre amas sian belan amantinon,
tiel li amas ŝin, same kiel kuŝujon la
rivero, en kiu la fiŝoj sin kaŝas en la
ŝlimo, se ili laciĝas,
li nur karesadas kaj tre amas ŝin,
la ricevitajn florojn li donas al ŝi ĉiujn,
ankaŭ la panon li donas, li sola ne
ektranĉas ĝin,
li laŭtleĝas al ŝi la gazeton kaj atendas
ĝis ŝi ekdormos, poste ekdormas
ankaŭ li mem,
li helpas ankaŭ fari fajron, kaj fajfante li
hakas la lignon –
Se mi havus amantinon, ankaŭ mi tre
amus ŝin,
tute same, kiel la rivero sian kuŝujon.
(Imre Szabó)

Mi fariĝos ĝardenisto

Kertész leszek

Arbojn plantos mi ĝardene,
mi leviĝos freŝmatene,
mi ne zorgos pri cetero
krom pri floroj en libero.

Ĉiu mia eta floro
tre valoros por la koro,
eĉ se kelkaj vundojn faros,
tamen por mi tre-tre karos.

Lakton trinkos, pipon fumos,
la pretendojn mi plenumos,
tiam plagoj min ne tretos,
eĉ min mem mi planti pretos.

Tio gravas evidente
oriente, okcidente –
se pereos jam la mondo,
ĝin sepultu flora rondo.
(*Imre Szabó*)

Attila József

József Attila

Attila József, kedu min, mi tre amas vin,
tion mi heredis de la patrino, ŝi estis
benate bona sinjorino, vi vidas, ŝi
naskis min.
La vivon ni vane komparas al ŝuoj aŭ al
kemia puriguzino, tamen ni ĝojas pri ĝi
pro io cetera.
Ĉiutage po tri fojojn oni elaĉetas la
mondon, sed ili eĉ alumeton ne povas
fajrigi, se tiel daŭros, mi ne okupiĝos
pri ili.
Estus bone akiri bileton kaj alveturi Nin
mem, ke li loĝas en ni, estas tute certe.
Ĉiumatene per akvo malvarma mi banas la
pensojn, tiel ili iĝas freŝaj kaj
sendifektaj.
El la diamanto kreskas bonaj, varmaj
kantoj, se ni plantas ĝin sub nia koro.
Troviĝas iuj, kiuj estas perpiede eĉ
surĉevale, aŭtomobile kaj
flugmaŝine, mi ripozadas en la
frumatena kanto de alaŭdoj, tamen mi
transiĝis super la ravino.
Nian animon same, kiel la festajn vestojn,
ni zorgeme konservu, por ke ĝi estu
pura por la festoj!
(*Imre Szabó*)

Malĝoja

Szomorú

Desub la tablo supreniĝas la memoroj.
Vento kaj pensoj estas la spiro de
mortintoj, kiu divenas ĝin?
En mia amatino la knabinoj, sinjorinoj
ĉiuj kuntiriĝas kaj frostotremas,
ie sufokiĝanto kaptadas por mi,
mi ĵetas la kapon en polmon.
Ho, tiu muziko de la herboj, ĉu vi vidis,
ĝi tre belis.
Per sia varma vizaĝo karesis min la tero,
kun fermitaj okuloj mi kuŝas en ŝiaj

okuloj, per ŝi mi vidas, min lulas spiro
de bebo,
kaj tiam iu disiĝas el la koro, tio tre
malbonas.
Hieraŭ posttagmeze ploris la kampo.
Kio okazos al miaj superflujaj floroj?
(*Imre Szabó*)

Kiam karulin' surstrate trairis

Mikor az uccán átment a kedves

Kiam karulin' surstrate trairis,
la kolomboj sin al paseroj tiris.

Ĉe surpaŝo al ŝtono trotuara
ekbrilis ŝia maleolo kara.

Kiam ŝian ŝultron skuiĝo trafis,
knabeton tio porlonge priravis.

Ŝvebanta paŝo – lum elektra ekis,
oni kun ĝuo ŝin gajaj miregis.

Kaj al ŝi ridis oni sen envio,
kaj ŝi ligiĝas jam al mia mio.

Kiun mi lulis, karesis en sino,
eble iu prenos – kaptis min timo!

Sed sur min humor' ilia trairis,
floron de l' envio el koro forŝiris.

Kaj iris plu la karulin' serena,
sekvis ŝin vent' gracia, friskoplana.
(*Márton Fejes*)

Kanto de fajroj

Tűzek éneke

Ni dormas en la seka ligno, en la brila, abunda karbamaso,
manoj de junedzino nin vekas,
ni susuras en la kaldronoj, niaj fajreroj krakas,
tiel ili kuras,
ni donas ruĝon al la blonda ŝtono, grasaj viandopecoj
kuiřiĝas
super ni sub la bunta, stana fermoplato.

Sur la kampoj, paŝtejoj ni etendiĝas ĝis la nuboj,
el niaj viglaj, sveltaj brakoj ekperlas la sango,
ĝi laŭfluas niajn membrojn, malhela kaj dika,
kiel la bruna humo, en kies utero fermentiĝas
multe da bona graso,
kiu fandiĝe,
krepitante
dismiksiĝas.

En plenaj vejnoj de belaj
junuloj ni sternaĝas, en iliajn muskolojn ni ĵetas
arbojn, fortajn, fleksiĝemajn branĉojn, kiuj
en ĝangaloj jarcenton longe risortadas knarante,
el ilia haŭto liberiĝas, bolas la suko,
kaj enormajn, orajn bildojn ili levas al la
ĉielo vastaspaca.

Ni estas tre amataj, en ĝisĉielan amason se ni
kolektiĝas,
kuran, liberan senbarejon plenigas la junuloj, junulinoj,
en la belajn korojn susurflugas brilo,
man-en-mane,
tiel ili nin ĉirkaŭdancas digne,
ili ridas ruĝajn flamojn, bele, pure ili maljuniĝas,
kaj maljuniĝe
siajn ŝrumpajn, etajn korpojn ili kise kuŝigas
en niajn fortajn cindrojn.

(Imre Szabó)

Frumatene ŝi ellitiĝas, kiel bakistoj

Hajnalban kel fől, mint a pékek

La karulino estas fortatalia, svelta virino,
mi sidis jam en flugmaŝino, el la alto ankaŭ ŝi
vidiĝas malgranda,
sed eĉ estante piloto mi estimus ŝin.

Ŝi mem lavas siajn vestaĵojn, la ŝaŭmo revante tremas
sur ŝiaj brakoj,
ŝi genuiĝas kvazaŭ preĝante, ŝi frotlavas la plankon,
kaj ŝi kare ridegas, kiam finite,
ŝia rido, kiel pomo, kiun ŝi ŝelan ekmordas,
tiam ankaŭ ĝi laŭte ridegas,
kiam ŝi knedas panon, frumatene ŝi ellitiĝas,
kiel bakistoj, kiuj estas parencoj de la bone
bakantaj fornoj,
kun longaj ŝoveliloj ili gardostaras,
la faruno batiĝas kaj alflugas ilian belan, liberan
bruston, kie ĝi trankvile ekdormas,
kiel mia karulino en la bonodora lito post
finlavado de la vazaro,
kaj post ke mian koron ŝi brakumis pura.

Ankaŭ mia edzino estos tia, se mi kreskos
plena homo,
kaj mi edziĝos, kiel mia patro.
(Imre Szabó)

Kanto de junedzinoj

Fiatal asszonyok éneke

La mentono lanugeta estas ronda kai koketa,
bela kapo, vigla kruro, rekta dors' de blanka puro,
kai l' okuloj, kaj la bus'!

Ni dancfleksan fajron faras, bakas-kuiras,
dum la vangoj ruĝas fajre, en bakujo ŝvelas fajne,
brunemajle nia kuk'.

Eĉ la vent' nin amindumas, burĝonantan bruston palpe
ĉirkaŭŝvebas, nian bonodoron portas, nian rondan
jupon tordas, fiirti levas.

Ni purigas, polvon viŝas, el la haroi ligas nodon,
kaj ĝin lulas paŝetante, kie! koko sian kreston.

Nia freŝa koksbalanco, braka, puga ondodano:
kiel se en rosa herbo, en amaso lukte luda
gajaj, grasaj infanetoj rulas sin kun korpo nuda.

La edzeton vesperhore kun lavakvo, manĝo, kiso ni atendas,
kun li ŝercas, kun li ludas, lin konsolas en ĉagreno,
nokto de brakumoj ardas,
nian ventron rondiĝantan ni ngardas en mateno..
(Kálmán Kalocsay)

(Pri grandaj urboj rakontis la fora vaganto)

(Nagy városokról beszélt a messzi vándor)

Pri grandaj urboj rakontis la fora vaganto,
tie la homoj ne konas unu la alian,
la soldatoj eĉ ne portas pafilojn, sed sur la grandaj
placoj ili muzikas.
Multaj kolektiĝas, la infanojn ili tenas alte,
tiel ili aŭskultas,
finaŭskultas, poste hejme ili rakontas, kiel bele
estis, kaj ankaŭ tiuj ĝojas.
La knabinoj ankaŭ tie priridas la knabojn, tamen
ili amas ilin.
Ankaŭ en hela tago ili amas unu la alian.
Estas grandaj pontoj, kie eblas longe staradi
kaj rigardadi la akvon kaj la ŝipojn,
ili flosadas tien-reen, la pasaĝeroj laŭte
ekridas,

ili abrupte eksilentas, kaj tiel ili rigardas la grandan akvon,
kiam ĝi serioze foriras sub la ondoj,
kaj tiuj brilas, kiel la klingoj.
Kaj legeblas la belegaj libroj, tiel granda estas la
helo, kvankam jam plene vesperiĝis.

(Imre Szabó)

(La grandajn urbojn)

(A nagy városokat)

La grandajn urbojn mi povas neniel forgesi,
ankaŭ la fremdulo parolis nur pri ili, nian ĝardenon
li eĉ ne rimarkis,
mi eĉ ne scias, kio lin alportis, li ne venis en teatron,
vanis la invito,
li eĉ ne rimarkis la najbaran fraŭlinon, kvankam
ŝin ĉiu admiras,
ŝi estas blonda kaj alta, kiel turo super la domoj,
kiam ŝi iras surstrate, al la fenestroj staras, tiel ŝin
postrigardas eĉ la sinjorinoj, kaj poste ili ĝemetante
kuiras plu la bongustan vespermanĝon,
silente ili primetas la tablon kaj atendas,
ni ankoraŭ ne parolis, nur ridetis, tamen mi alsalutas ŝin,
kiam ni renkontiĝas,
sed li nur alĵetis rigardon,
li nur preteriris ŝin, eĉ ne tuŝante la ĉapelon.

Mi eĉ tiam salutis ŝin, se mi vidus grandajn urbojn,
kie pli belas la fraŭlinoj,
pli sveltaj ol diablo kaj pli altaj, tie ankaŭ
la turoj estas pli altaj,
ili kliniĝadas, se blovas la vento, kaj ruĝiĝante
ili fikstenas sian jupon,
mi eĉ tiam salutis ŝin, mi eĉ tiam
alparolus ŝin,
kaj pri la grandaj urboj, kiujn ŝi neniam vidis,
tre bele mi rakontus ankaŭ al ŝi.

(Imre Szabó)

Junlaboristo

Ifjűmunkás

Venu, ni iru al via patro, li sidas antaŭ la lampo.
Li manĝas nigran panon, li verŝas freŝan
akvon en la glason, ĝi plaŭdadas, kiel
animo de junaj bestoj,
tuj ekaŭdos ĝin la najbaroj, ili krucsignos, kliniĝos, levos la enorman pendseruron,
kaj klik-klak – ili fermos siajn pordojn.

Nu, venu jam, la kamenfumo nun pli blue
flugas al sia hejmo –

Vere tre amas vin via patro,
kaj li tre atendas vin –
Li eliras vespere al la urborando, poste li
lace hejmen promenias –
Kun via patrino li maldormas longe –
Malfermiĝas iliaj pezaj polmoj, nu venu jam –
Estas jam tempo, ke la pavoj disetendu
siajn belajn vostojn.

(Imre Szabó)

Laboristo

Munkás

Demetu iom viajn laborilojn,
lasu libere la koron kun siaj ŝtalfruntaj amikoj,
multege mi volas rakonti pri viaj forgesitaj
fratoj, kiuj kovras la radikojn de oldaj arboj,
kie varme sin kaŝas la serpentoj, kaj ili trinkas el la milda
lakto de stelaro por poste ekzumi belan, softan kanton,
eĉ ilia ombrobildo elglitas el la songoj
de timemaj infanoj –
ili estas palaj, kaj ili mortos ĝis alvenos la bovino
de ĉielo kun abunda, varma donaco.

Kaj mi alportis ankaŭ la birdon, ja vi volis,
mi volas simple voĉi, ja vi volis,
ĉion, kion mi tuŝis, mi donas en viajn manojn,
ĉion mi rakontos, ĉion por vi prisilentitan.

(Imre Szabó)

Mi portas mian teron

Viszem a földem

Jen mi, hungaro, tamen eŭropano.
Mi portas mian teron, ho, Parizo,
la teron sopirantan vian kison,
ĉar hejme por ŝi ne ekzistas kiso.

Surflugas korvoj ŝiajn plenajn mamojn,
en ŝia forta karno talpoj ronĝas –
Parizo granda, ankaŭ mia tero
pri gradicancaj, grandaj urboj songas.

La abundgusta koro nigre fluas,
pro laodoro ebriiĝas ventoj –
desub la peza, grase dika humo
parolas tura-urbaj ĝojosentoj.

Se foje ŝi koncipos siajn revojn,
per sveltaj turoj kantos ŝi sonore –
Pariz', mi portas mian teron, amu,
por ŝi mi portas viajn kisojn kore.
(Imre Szabó)

(Hungario estas fore for)

(Magyarország messzire van)

Hungario estas fore for.
Hungario estas trans la montoj.
Kun kantantaj turdoj de tie ŝi venus
en mallonga jupeto,
estus aŭroro
facilventa,
hela,
belaj, puraj amboj sonoraj.

Sinjoro, ĉu vi ne vidis Hungarion?
Mi scias, malfacilas ĝia lingvo.
Mi scias, tre pezas mia koro.
Sinjoro, ĉu vi ne vidis Hungarion?

Knabinoj multope kuras,
kiel la frumatena vento,
iliaj haroj flagras sur la firmamenta
oriento.
Kaj ŝi plektas dikan kukon,
pli sveltas ŝi ol vespera ombro de
liliodoro.

Sinjoro, ĉu vi ne vidis Hungarion?
Tie nun aŭtunas,
en niaj ĝardenetoj
susurajn, sekajn florojn plantas
la Sinjoro.
(Imre Szabó)

Sonorigisto de la laga turo

A tavi torony harangozója

Dece al ŝparemulo
betofoliojn mi miksis en tabakon,
tial la pipo
tre dankemis,
per raŭkaj voĉoj ĝi min instigis
postiri
sian blukoran filon,
kaj atingante la lagan turon,
animo de la vesperaj violoj
en profundo de lago de la virgaj knabetoj

jam vekadis
la orharulon:
Nu, vekigŭ, vidu, ankaŭ hodiaŭ tiom
 multe ni kreskis,
jam eĉ la vendisto diris: sinjorido,
kaj sekvajare jam tutcerte
longan pantalonon aĉetos por ni
la patrino.
Kaj tie
en turo konstruita al la vantulino,
spite al la alkoholprohibo
pendumis sin
la sonorigisto.
(Imre Szabó)

Ruĝokula *Pirosszemű*

Sub viaj multaj flugiloj vi varmigas mian
stultetan, pli belan koron.
Jam defalas la plej ruĝaj pomoj,
ankaŭ ili repensas pri viaj okuloj.
Mia ruĝokula birdo, kie vi estas?
Mi travagadis multe da nigraj teroj por tovi vin.
Flugu nur, kaj poste revenu! Mi atendas vin,
kaj multe mi iradas surstrate serĉante
vian ruĝan postsignon en la aero.
Ŝtonetojn mi ĵetis en la riveron,
nun ankaŭ ĝi forlasas min.
Mi vivas inter tiel altaj domoj,
mi perdiĝus, se ne gardus min
kelkaj viaj postlasitaj kantoj. Kvankam
mi ŝatus pli granda ol la domoj,
vi rimarkus min defore, kiel
mi kun polmo super la okuloj
esplorrigardadas tre malĝoje.
Mia ruĝokula birdo, kie vi estas?
Mi travagadis multe da belaj teroj.
(Imre Szabó)

(Vi estas tiel freneza) *(Olyan bolond vagy)*

Vi estas tiel freneza,
vi kuras,
kiel la matena vento.
Fine surveturos vin iu aŭto.
Kvankam mi jam frotpurigis mian tableton,
kaj nun
pli klare belas la malforta lumo de mia pano.
Nu, revenu, se vi volas,

mi aĉetos kovrilon sur mian ferliton.
Simplan, grizan kovrilon.
Ĝi decas
al mia malriĉo, kaj ankaŭ la Sinjoro
ĝin tre ŝatas, kaj ankaŭ min
tre amas la Sinjoro,
li neniam venas kun granda brilo,
li ne volas, ke malboniĝu
miaj okuloj, kiuj
tre sopiras vidi vin.
Ili tre bele vin alrigardos,
mi kisos vin atenteme,
mi ne deŝiros vian mantelon,
kaj mi rakontos la multajn ŝercojn,
ĉar mi multe da ili elcerbumis dume,
por ke ankaŭ vi ĝoju,
poste vi ruĝiĝos,
rigardos al la tero, kaj ni ridegos
laŭte, tiel, ke ĝi transaŭdiĝos al la
senvortaj, seriozaj taglaboristoj en la
najbareco,
kaj en sia laca,
rompita sonĝo ekridetos ankaŭ ili.
(Imre Szabó)

Dio

Isten

Vidis mi, Sinjoro, Viajn montojn,
kaj tiom malgrandas mi.
Mi ŝatus esti granda, simila al Vi,
por povi sidiĝi sur vian sojlon, Sinjoro.
Mi metus la koron tien,
sed kiel plaĉus al Vi mia malgranda koro?
Ĝia malforta balbutado
perdiĝus en la tondro de Viaj enormaj montoj,
kaj sub mia lito tranoktas la ĉagreno:
kial mi ne kapablas multe pli bele?
Kiel la montoj, kiel la herboj,
en ilia koro flagras belaj verdaj fajroj,
kaj la laciĝintaj skaraboj ĉiuj trovas la vojon hejmen, kiam
vesperiĝas,
kaj Vi kun malfermitaj polmoj, en ĝisgenue lirla
kvieto,
tie Vi staras ĉe ilia vojfino –
Vin mi ne ĝenas, Sinjoro,
Vi forrigardas super niaj floroj.
(Imre Szabó)

Piloto

Pilóta

Vi estas belstatura junulo, unu flugon
pli alta ol la alta birdo.
Ĉarma metio estas la via, sed ankaŭ la mia.
En rimena selo vi retrofleksiĝas, vi
rigardas kiel la tero turniĝas orienten,
kaj mi per longa balailo purigas la polvajn
salonojn de la asocio,
eĉ la anoj ne malfermas nun per forta
puŝo ĝisangule la pordon,
ĝi staras aperta, la suno orajn tabulojn
endonadas tra ĝi,
troviĝas ankaŭ papero, do mi kliniĝas,
al mia talio falas la balailtenilo,
tiel ĝi bavas supren, kaj eĉ poemon mi verkas,
eĉ ĝin ne pri mi mem, tiom simplas mia vivo.
Flugu, nur flugu, mi atentos pri vi, ankaŭ la policisto levas sian rigoran kapon –
kun sveltaj stangoj de du turoj ambaŭrande de la pinta kasko –
kun streĉita kolo kuras la ĉevaloj, la
laktokanistoj kuntintiĝas,
inter kvin fingroj la suprenmontrata
orpomo brilas.
Vi forflugas.
La nuboj ĉifiĝas, kiel via peplomo,
lante ankaŭ vi maljuniĝos, vian longan
barbon trabilos la sunlumo,
kaj super via frunto la ĉielo
subkaviĝas kaj ŝveliĝas denove
pro la odoro de junulinoj.
(Imre Szabó)

Forĝisto

Kovács

Forĝisto, forĝisto, bone vi knuspis la ĉemizon,
poste vi levis viajn du infanojn, kaj vi
mergis ilin en la fajron.
Nun tie ili ruĝiĝas, kie la juna birdo!
Kaj kie la multe pli grandaj floroj, kiujn vi
devus meti antaŭ vian domon.
Ankaŭ la suno leviĝas tie, se vi balancas
superkape la martelon,
kaj la amboso
ektintas, kiel koro de kantantoj.

Tiu vivas sur la plej blua lago, kie ripozas
la forĝit-arĝenta animo de fiŝoj,
vespere venas ĝi pura, blua, ĝi frapetas
ĉiujn fenestrojn.
Forĝu nur, ja vi forĝas belaĵojn!

Ankaŭ acero kreskas same, kiel vi paŝas grande,
fajfas kaj pikas la frunton!
Vi estas la forĝisto, kaj vi pretforĝas
la florojn.
(*Imre Szabó*)

(Leono travidebla)
(*Egy átlátszó oroszlán*)

Leono travidebla vivas inter nigraj muroj,
en la koro mi portas gladitan veston,
kiam mi vin alparolas,
nepermesate pensi pri vi, mi devas fini la laboron,
vi dancas,
mi havas eĉ ne buŝplenon por manĝi,
kaj mi longe vivos ankoraŭ,
jam kvin semajnojn mi ne scias, kio pri vi,
la tempo forkuris sur sangruĝaj lignokruroj,
la vojoj kunkaŝiĝas sub la neĝo,
mi ne scias,
ĉu eblas vin ami,
mutaj negroj ŝakludas por viaj delonge
forsonintaj vortoj.
(*Imre Szabó*)

1926

La teamo

A csapat

Sur la monteto du infanoj altigis turon el
la bela, mola koto,
ili kunpuŝis la fruntojn, ili rigardis, inter
iliaj kapoj longiĝe suprenis la suno,
lante ĝi ruliĝis sur la arbotrunko tirante
la teamon tiudirekten –
Antaŭe la bonkarnaj junuloj ridegante
levas dupolme herbojn al la ĉielo,
kaj la knabinoj, la knabinoj – abundaj
grosroj ruliĝas sur la rondaj mamoj,
ĉerizo estas en via hararo, vi ĉiuj kuras,
kaj en la manoj flagras la rubando!
Vi klinas vin kontraŭ la alta arbo,
anhelante vi atendas la kunulojn,
kiuj serioze paŝadas post vi, ili
subrigardas kaj tiel ridetas –
Vere estas fortaj la viroj, surŝultre bone
farita pioĉo,
ĝia pinto moviĝas, kiel pendolo, je
paŝoj ĝi ritmas, zorge atentas la olduloj,
kaj dume-dume ili sidiĝas sur la grandaj,
blankaj ŝtonoj, kiuj silente soras,
ili flugas lante antaŭen, eĉ surklinante
sian arĝentan kapon,
kaj sekvas la freŝaj mortintoj, ankoraŭ
travideblaj, kiel fenestro,
dormanta, blanka fiŝo ŝvebas meze de
ilia trunko –
post ili jam la pli malnovaj, el sia bela
korpo ili ĵetas grandajn pecojn sub la arbedojn,
kaj la skeletaj kun etenditaj brakoj, ruĝaj
birdoj flugis tiudirekte,
ili kantas sur la svelta vento, kiu ĵetas
alten la polvon,
kiun trabrilas falantaj
kaj freŝe fontaj, grandaj, densaj akvoj.
(Imre Szabó)

La krabo

A rák

Ombro de grandaj, arĝentaj fiŝoj flugas
super la koraloj,
ili portas al mi vian bruniĝan koloron, sur
delikataj sablodunoj ĝi ŝvebas for,
ĝi tuŝas la lacajn snejlojn, kaj tiuj silente ekdormas.
Mi longe observas ankoraŭ la helon
travideblan de meduzoj,

kaj per fortaj tondilbrakoj mi tranĉas
vojon inter la algoj, tintaj ringoj flugas
supren en la pura akvo –
kie pleje glimas,
venu tien.
En miaj multaj voladoj kelkfoje
malsanan steleton mi montras supren al la radioj:
Ankaŭ vi forte pensu pri mi kaj zorgemu
en via ĝardeno, kie floras jam la konkvoj
kun aperta ŝelo.
Mia karapaco malmoliĝas en la drivo de fortaj fluoj,
ĝian ruĝon pleje komprenas vi –
Blua florbesto brilas sur mia dorso:
ĉe la plej blanka ŝtono mi vin atendas...

– Dekuru ondoj rapide de la duno!
Inter la lozajn, flagrajn petalojn de la florbesto
grasajn bongustaĵojn trankvile donadas supren
la krabo.
(Imre Szabó)

Invitado

Hívogató

Flugas la turdo, haltas, falas ĝuste lagomeze,
ĝin atendas plant' aperte kun petaloj kaj senpeze –
tie kaj ĉi tie tre doloras – plendas ondo kaj
ebeniĝas sin represe.
Glatas nun jam la surfaco, trankviliĝu
sur ĝi tremoj de senparaj geamantoj,
tamen ili nur diradas: Venu tien, alvenu tie,
ne ridetu, ĉar fontas vento, kaj se vi vin
superklinos enrigardi, eĉ la lago vin ŝerc-trompos.
Venu, venu, vi ekvidos, bele forta junulo
ekpozas sur la bordo antaŭ vi,
plenspirante sin per bluo la arbuston freŝe
li transsaltas,
polmon mergas en la akvon, li aspergas
ankaŭ sian ŝvelan bruston,
poste li levas la laborilon, bontintajn
sonorilojn li forĝas,
ĉiuj fiŝoj albordiĝas, ili brilas laŭ lia kanto –
li faros multe da sonoriletoj, kaj manplenon
da ili alligos li al sia hararo.
(Imre Szabó)

Alvenis nur la maro

Csak a tenger jött el

Inter la polusoj de viaj mamoj haltis la blua radio –
sonĝo de ŝnurdancisto pozas sur ĝi.
La nubo flosis for, por ke vi povu suprenŝvebi,
kaj mi ja tro multe vin serĉadis,
kun elspiro de profundaj kaj trankvilaj akvoj flosas jam la mia,
kaj de mia abio solstara defaladas la bonkarna strobilaro.

Kaj eĉ la plej altaj herboj elkreskis sur la monteto,
en la koro kun fajro flagranta bele kaj verde,
tiel la lacaj skaraboj ĉiuj hejmen trovas, se vesperiĝas,
kaj la Sinjoro
kun polmoj malfermitaj kaj en ĝisgenua trankvilo
staras tie, ĉe la fino de ilia vojo.

Sed mi ne estas laciĝinta.
Alvenis nur la maro ĝis la sojlo.
(Imre Szabó)

La geamantoj haltis silente

A szeretők hallgatva megálltak

La geamantoj haltis silente,
ili kaŝis siajn korojn en la lago,
kaj priparolinte la ondojn,
ili disiĝis.

Nun vi povas eliri sur la bordon,
ofertu ruĝan pomon al la arbo,
multe vi povos kuri, –
ĉe ĉiu turniĝo el la lago
al vi fiksiĝos friska vizaĝo.
(Imre Szabó)

Ŝtalglobo supren, supren! Leviĝu!

Acélgömb föl, föl! Emelkedj!

Solsoleco densigita en ŝtalglobon,
lante, brile, desur la pinto de kamentubo – leviĝu!

El petaloj de l' alta floro kun vi soras la
perdita kranio de dio,
frostinta akvofalo de altebenaĵoj plolege
ekiras kontraŭ vi –
kiu ruliĝos sur ĝi laŭlonge sonigante
ĝiajn kordojn enormajn?

Solsoleco densigita en ŝtalglobon,
super la celdirektitaj rostroj de elefantoj
genuantaj ĉirkaŭe: leviĝu!

Engluiĝis en tuneloj ĉiuj trajnoj fajfantaj belege,
maljunegaj vaporoj gutadas el stumbliga
kuŝujo de peĉriveroj,
furiozaj hundoj tie orientigas la amaran
aron de malĝojaj kadavroj.

Kiu la pluvon prientas el kavo de nigra groto,
por tiu karas la ektondro de orfa ĉielo ĵetanta blindecon –
ĉiuj fulmoj zigzagas al vi kaj mortas en vi –
solsoleco densigita en ŝtalglobon,
leviĝu!

(Imre Szabó)

(En la diskon leviĝantan mi celĵetas)

(A kelő korongba hajítom)

En la diskon leviĝantan mi celĵetas pint-al-meze
sur sovaĝ-virbova karno forĝitan lancon
de la juna virgulino.

Nun vi ekiras por kondukigi hejmen miajn murojn –
miaj ombroj ŝanĝiĝantaj postrestas ĉi tie
en la frisko forlasita.

Ĉu vi sensas la ŝtormbloveton incitantan proksimiĝi?
Antaŭ la urbo manmetita ĝi akriĝas
kolerete siajn ilojn difektitajn.

Nun vi ekiras trovi novan teron por la semoj,
tie la branĉoj derompiĝas eĉ ne sub dika infano,
ĝi glatiĝas per folioj la ĉifaĵojn de suprenlevita antaŭtuko.

Ĉu la nubojn mi malnodu de miaj genuoj
en la alto?
Ĉu mi kuŝigu niajn korojn unu sur alian
sur la ŝtoneroj de l' rivereto?

Vian bruston gardu du montetoj duflanke,
vian feblan, disvolvitan buŝon savu
manpleno da netuŝitaj ĉerizoj!

(Imre Szabó)

Kanteto

Dalocska

Kiam geamantoj kvereladas,
ili sinklinante ekaltiĝas,
kiam geamantoj brakumadas,
al la tero ili kunglatiĝas.

Ek, do kante –
haja ha!
Kaj hurlante –
hu-hu-hu!
Ni susuru:
su-su-su –
Batu jam la
dorsan, nu!

(Imre Szabó)

(Nuda bando monte stamfadas)

(Pucér csapat dobog...)

Nuda bando monte stamfadas,
la ĝardenon tamburkuras
kaj enridas mian puton,
maltrankvile ĝi rebluas.

Belaj, fortaj ili karnon
per frondoj deŝiritaj frapetas –
saltadu nur alten, saltadu,
kaj per freŝaj ventoj
revenu en mian ĝardenon!

(Imre Szabó)

Ne frapante la pordon

Kopogtatás nélkül

Se mi ekamos vin, vi povos enveni al mi ne frapante la pordon,
sed pripensu bone,
vi kuŝos sur mia pajlosako, polvon ĝemetas la susura pajlo.

Mi portos en la kruĉo freŝan akvon por vi,
la ŝuojn, antaŭ via foriro, mi deviŝos,
ĉi tie neniuj ĝenas nin,
dorsokline vi trankvile flikos niajn vestojn.

Grande pacas la silento, mi vokos ankaŭ vin,
vin laciĝintan mi sidigos sur mian solan seĝon,
en la varmo vi povos demeti kravaton, kolumon,
kiam vi malsatos, vi ricevos puran paperon kiel teleron,
se troviĝos io por manĝi,

sed tiarn lasu iom ankaŭ por mi, ĉar ankaŭ mi ĉiam malsatas.

Se mi ekamos vin, vi povos enveni al mi ne frapante la pordon,
sed pripensu bone,
min dolorus, se poste vi evitus min longe.

(Imre Szabó)

Fortiĝas

Erősödik

Per mia alrigardo la pomoj ruĝiĝas kaj rindiĝas,
en forta, ĝisgenua tritiko kuŝruliĝas la knaboj-knabinoj.
Mi sidas sur branĉo de la alta arbo, pendas la piedparo,
iliaj ridoj krispigas miajn buklojn.

Ja ne scias la knabinoj, kiom
mi ŝatas ilin.

Tiam kure ili alvenus, multcent-ope
ili kolektiĝus ĉi tie ĉirkaŭ mi,
kaj la verdajn foliojn mi dumane ĵetadus
sur ilian hararon,
tamen antaŭe ĉiujn harojn duflanke
mi kisas rapide.

Sub mi fortiĝas la ĉielo, fortiĝas ankaŭ mi
en la mondo,
sur la dorso de sia multkorna cervo alvenos foje la
nuda junulino.

Tiam ŝi ekis, kiam la okulojn mi malfermis
al la patrino,
jam antaŭ dudek unu jaroj,
ke ŝi forlasis la arbaron por mi.

(Imre Szabó)

(Mi malsanas)

(Beteg vagyok)

Mi malsanas sen vidi iun dum tri tagoj,
la najbarino laktokruĉon starigis
sur la tablon,
mi ne rajtas morti, malpermesate ĝis ne
akiri la purecon,
mi ne scias ankoraŭ, kia ĝi povas esti, mi ŝatus, se ĝi havus multe da
kapharoj, mi ŝatis ĉiam la abundan kararon,
mi plugus ĝin per fingroj, sed tre-tre atenteme,
mi fine perdiĝus en ĝi, kaj sobriĝinte pro ĝia bonodoro
mi ekdormus tie.

Jes, etulino, foje ankaŭ ni ĝojos.

Ĉar mia elspiro helpas la nubojn, kaj eta maljunulo
longe bavas post la aro malapera,

singarde poste li ekiras dume eĉ la pipo
estingiĝas.
Iĝas malvarmete,
la juna servistino, ĵetita surstraten, vekadas la kadavron
de sia fileto.

(Imre Szabó)

(Mortis panjo)

(Anyám meghalt)

Mortis panjo, nun mi ne scias, kiel
 kondukti al ŝi,
ŝi flikus mian jakon, ŝi rigardus, kiel bela
 mi estas nude,
ankoraŭ neniu min vidis nudi!
La kampuloj finis rikoltojn, sur etaj benkoj ili
atendas la morton –
cimoj mordas niajn songojn, niaj teleroj taŭgas
nur por ornami murojn,
nur iom da butero donu al mia pano.
Sed ni volas pli bonan tagmanĝon,
kaj ni iĝos pli bonaj,
pli da ŝuoj, kaj ni estos pli multaj.
La ponto lante elvenas el la nebulo, transaborde
 staras bajonetoj –
Jen la tondilo, tie la teksenda teksaĵo –
 pri kio ni atendas?

(Imre Szabó)

Mi prenos ŝin

Mégis elveszem

Mi promenadas lante hejmen,
arme' venkita kuras hejmen –
Neniam havis min edzino.
Sed nun atendis min edzino.

Alvene ŝi okule diras,
forkure ŝi sonore diras:
karesu min, ho, kara edzo,
min fajre batu, edzo.

Sursojle mi iome haltos, –
sur ŝia alta kor' mi haltos. –
Al mi ŝi sternas siajn kisojn,
ĉielen semas kisojn.

Subŝvebas al ŝi kaŝbarbaro.
Subŝvebas al ŝi flamarbaro.
Tiel ŝi prenas min triumfe.

Tamen mi prenas ŝin triumfe!
(Imre Szabó)

Kirasa trajno

Páncélvonat

Ekbrulis l' aviadilo sub la mondo.
La sonora insulo
nekredeble forflosis.
Kaj du junaj geamantoj
daŭre pluserĉadas
la feliĉon.
Ĉiujn hastojn al la peste bela futuro –
kial malfruas la fer-odora,
kvankam mi tiom ĝin atendas!
La amasigitaj domoj genuiĝas,
nur la plej svelta turo obstinadas,
ĝi ne faligas lace sian sonorilegon,
sed ne fieras plu pri sia urbo.

El forgesita, trista tunelo
muĝante elkuregas la kirasa trajno,
kun lumŝargitaj kanonoj –
miaj multaj, belaj, prodigitaj fortoj.
Kiel la plej granda,
sopiriga amo
mi estas egoisma, senindulga
kaj forta.
(Imre Szabó)

La ĉiela kirastrajno

A mennyei páncélvonat

Nokte,
kiam la lacaj soldatoj gardostaras antaŭ la
pordego konstruata,
la plej turmentita obtuze falas teren,
lia koro elkurigas siajn relojn,
kaj el la vertiĝa stacidomo de la lumoj
elkuregas la ĉiela kirastrajno.

La kirasa trajno ektondras kolere,
sed nur la pavoj aŭdas ĝin, kaj ili disetendas
sian voston devige
kaj en sangon de gejunuloj flufalas
el ĝiaj kanonoj la amo.

Ĉar lukti necesas eĉ en la morto;
la laca vivo ne eltenas ĉiujn batalojn –
kiam mi estis freŝa vivanto,
kial ne tiam vi elbruis el mia koro,
bonbatala, ĉiela, kirasa trajno!
(Imre Szabó)

Min la mondo se forpelos

A világ ha elbujdosat

Min la mondo se forpelos,
tamen vokos sonorigi.
Tamen la sonorigisto
nur revenos sonorigi.

La revenon li bedaŭros
adiaŭi sonorige,
Domo fajras, kaj li venos
nove helpi sonorige.

Poste foje dum la festo
oni serĉos lin je morto,
li revenos sonorigi,
sonorigi jam je morto.
(Imre Szabó)

Glaso

Pohár

La glaso estas freŝa planto,
brilanta surkampe, kaj la rosgutoj ĝin surflugas.
Se etulo glasojn alrigardas,
ili milde
ektintas.

En la koro de fontoj kreskas glaso,
sed la vitristoj ne konas tiun sekreton.
La knabinoj kaj la junuloj
ĉiam intermiksas siajn glasojn.

Miksis ĝin foje ankaŭ mi,
de tiam por mi mankas glaso kun akvo bongusta,
kvankam la soifmortanta birdo
rimarkas la multajn, belajn glasojn malantaŭ la ĉielo.
(Imre Szabó)

Floroj

Virágos

Sub florarboj mi promenas,
al edzino mi promenas,
dise kreskas jam somero,
la edzino: jen somero.

Ŝi kun lumoj sur la sojlo,
miakore ŝi sur sojlo,
kun serioza ĝoj' ŝi kantas,
al la edzo ŝi ĝojkantas.

"Mi kreskigis ŝtonon roje –
ne kaŝkuru vi jam roje –
ĉiutage plaŭdis akvo,
puras ŝton' jam kiel akvo.

Vin mi serĉis, vin mi trovis
por la turo vin mi trovis,
vin mi loĝos, ho, Sinjoro,
venu hejmen, ho, Sinjoro."

Voku, kara, kaj mi iros,
flage kun muzik' mi iros,
ĝis post ĝojo larmoj venos,
ankaŭ edzo hejmen venos.
(Imre Szabó)

Muĝu turo

Bődülj torony

Glavpinte giras mondo.
Milito – mia kredo.
Kun belaj por la grandaj –
plej bonas la batalo!

Mi fermas la okulojn:
kiu min batos kaŝe?
Mi ridas vastabuŝe:
kiu enpuŝos ranon?

Blindulo ŝerca: mondo.
Bastono – mi, enmane.
Mi floras terpikite:
do, min ĝi enfajrigas.

Ekmuĝu, turo, kuru!
Elĉerpu fortojn, kuru!
Kun belaj por la grandaj –
tamen vi ja revenos.
(Imre Szabó)

Mi koleras por vi, ne kontraŭ vi

Érted haragszom, nem ellened

Kiam la suno leviĝas,
forŝvebas la roso desur la haroj de la neniam-kolerantaj,
mia kolero neniam ofendu vin, kara.

Multe mi pensas pri vastaj, kuraj placoj, kie eble mi devos foje fali,
venos tien kun mastoj la mastofaristoj en ŝtopitaj vicoj,
kaj venkinte tie, ses milionoj da feristoj ĵetados siajn tintasonajn
martelojn al la altoj.

Vi eĉ ne rimarkas, ke mi talie rektiĝas, kiam mi parolas pri la estonto,
se vi volas, do nur post tiu urbokanta venko mi revenos al vi,
aŭ la panfaristoj kunligos siajn panĵetajn, bonajn ŝovelilojn,
kuŝigos min laŭlonge sur ilin kaj kun klinitaj farunkovritaj kapoj
ili portos min lante al via lito.

Mi koleras por vi, ne kontraŭ vi,
jen nu premu mian manon, per kiu mi alten tenas vin ensongĉe,
forigu vin mia kolero, neniel eĉ iom ofendu, kara.

(Imre Szabó)

Havos siajn florojn

Jut most elég virág

Fortu mem, kaj fortos ja via afero,
estas mi mem por mi trista la afero.
Falĉis mi, kaj oni portis min militi:
iru kun falĉilo, iru tuj militi!

Fortas koro, sed malsatas mi ĉifona,
ŝatus esti ne malsata mi ĉifona.
Naŭza kadavraĉo mi preferus esti,
sortodirektanto mi jam volas esti.

Tombo de mortintoj florkovriĝas bele,
tombo de mortintoj ja kaviĝas bele.
Kiu venkos, plie altos ties floroj,
al amant' libera venos ties floroj.

Havos siajn florojn ĉiuj liberuloj,
tio plaĉos al subtilaj liberuloj.
Plaĉu: por mi lukto estas la destino,
venko post la lukto estas la destino.

(Imre Szabó)

Ribelo de geamantoj

Szeretők lázadása

Alvenos tiu nokto, kies
stelaro ĝis la koroj brulos.
Kun flagraj haroj, melodioj
ribelaj geamantoj kuros.

Kantante al la bordo portos
ĉiu la karan, ruĝan pezon.
Apertos vaste muĝa maro
kaj ili ĵetos ĉion en la mezon.

– Vi venkis, ni reportis amon,
la gustojn ni reportis, ploron,
katenojn niajn nun reprenu,
bandaĝu vian kordoloron.

Jen, prenu niajn ĉaptintilojn
pajacajn, kronon de l' esperoj,
saketon da faruno, tristan,
gluan manplenon da vinberoj.

Akceptu ĵus-ŝiritajn frondojn,
telerojn, balailon, korbon,
la lertajn laborilojn, sed ne
la liton – prenu nian korpon.

Kun fulgaj, braĝaj fruntoj ĉiuj
knabinoj, knaboj kaŭras tremaj,
vibrante al ili subŝvebas
enorme grandaj lunoj plenaj.

La akvo pro l' donacoj multaj
elvenas, ilin kovras trene,
tamen ĝi muĝas vane, tio
fortigas la kantantojn ene.

Knabinoj kantas: Jen ni, maro,
amara sal' vi estas en ni, –
kaj knaboj kantas: Jen ni, bordoj,
amara mar' vi estas en ni.

Kaj sur harnodo nun la maro
brilajn mortintojn lulas tinte,
kolere, triste ĝi memoras
pri l' amo jam silentiĝinte.
(Imre Szabó)

(Ho, pretaj sibli kaj konsili)

(Mindig jótanácsot sziszegnek)

Ho, pretaj sibli kaj konsili,
stultulojn junajn trovas ili,
la gardemuloj kaj kalvuloj,
dikventraj, ruzaj fisaĝuloj.

Se mia brusto vaste muĝas,
pri l' amo ili leĝe juĝas.
Per mono – dum ili moralas –
la belulinojn akaparas.

Kuregu, ili admonadas,
la podagruloj, nur nin gvatas.
Montrante multajn fuŝmedalojn,
ili papagas triumfarojn.

Suĉ-dio en la kripokesto,
vin naskis miakore pesto,
eternas via infanesko,
jam estas tempo por plenkresko!

Ĉe forno sidis ni neniam,
necese: hejtu ankaŭ ni jam!
Ni rostos ĉiujn la saĝulojn,
kaj plej-plej urĝe: la kalvulojn.
(Imre Szabó)

Formiko

Hangya

Formiko endormiĝis inter pupoj.
Vento, nun la pupojn ne forblovu!
Cetere tutegale.

Formiko metis kapon sur briletojn,
ankaŭ la ombreto dormas pale.

Ĝin bele-milde vekis per pajlero!
Sed prefere tuj ekiri hejmen,
la nuboj tre ekaris –

Formiko endormiĝis inter pupoj,
jen – pluvero sur la manon falis.
(Imre Szabó)

Viaj haroj miafingre

Hajad az ujjamé

Viaj haroj miafingre, sub via jupo
sin kaŝas gape mia koro,
kaj susure defalas folioj de l' kalendaro.

Mia sojlo ploras, kiel infaneto,
kiam vi venas, ke venu pli ofte.

En forta aro la malnovaj tagoj
spirhalte maĉas al mi la orelojn –
nin kial vi ne kisis en ŝin?

Kaj ne komprenas ili palaj, stultaj,
ke ili ne brilas konvene al viaj okuloj!
(Imre Szabó)

Sidi, stari, murdi, morti

Ülni, állni, ölni, halni

Tiun seĝon flanken puŝi,
por la trajno jen alkuŝi,
montgrimpane time muti,
sakon al la valo ŝuti,
araneon incitadi,
oldulinon amorflati,
bongustan fabsupon vori,
vojon tra la kot' esplori,
ĉapon sur la kapon meti,
lagorande promeneti,
lagofunde silueti,
inter tintaj ondoj beli,
inter sunfloroj prosperi –
aŭ nur bele ĝemdiskreti,
nur muŝeton forhuŝeti,
mian polvan libron viŝi –
mian spegulon surkraĉi,
kun malamikoj paciĝi,
ilin ĉiujn ekstermaĉi,
gapi sangon ekgutantan,
vidi injon dance vantan –
aŭ nur pace vivprodigi –
Budapeŝton ekbruligi,
per panero birdon peti,
la panaĉon teren treti,
amatinon ekplorigi,
la fratinon surbrakigi,
kaj se saldi pri la mondo,
ĝin forlasi sen respondo –

Ho, vi liga kaj malliga,
ĉi-poemon finverkiga,
ridgajiga, ploropika,
vivo mia, vi, elektiga!
(Imre Szabó)

Ili ekdancas

Táncba fognak

Kaŝitajn argumentojn kiu
kapablas proprakape venki!...
Nun mi ekŝipas kaj foriras,
kaj oni eble eĉ rimarkos:
vanis kuiru la tagmanĝon,
kaj vane ili min ordonas,
el kelo mi ne portos karbon.
La policano meditados,
se estos stela vesperego,
kaj ne vagados strate iu.
Tre sentos ankaŭ la knabinoj,
ke bavas malpli da okuloj
al akve klinaj kanokruroj,
sed ili ekridetos nove,
ili ekdancos ĉiuj-ĉiuj,
kaj gaje-ĝoje ili kantos:

li amegis tiom
la karulinon,
ŝipis li, kaj ŝipo
dronis en ŝlimon.

(Imre Szabó)

Kvaropo plonĝis

Négyen ugrottunk vízbe

Kvaropo plonĝis en akvon. Ŝaŭmoj
verŝiĝas, muĝas en la koro, flagras
iliaj krestoj, kiel flamaj flagoj.
Miaj amikoj, belajn, purajn, friskajn
flamegojn kirlis ni el la trankvilaj
akvoj marŝantaj kun deziroj, kantoj
sub di-metitaj turoj de montegoj.
Tero-patrinon, la benatan, kiu
alia portus al fortkoncipa, pura
nupto en siaj brakoj, korpo, koro?
Kiu repremus la nubigajn larmojn,
malĝojajn ĝemojn de la orfaj plendoj,
por ke dolora ŝvelu en la koro
ĉio estanta dio-landa, brava,
hom-fida ago ĉe la diamanta
turniĝo-punkto de pordegoj novaj?

Kiu do, restus forta, serioza?
Tamen ni restu tre-tre fortaj, kiam
venos parenco plej interne ena
de pluvoj, tero, akvo de pureco,
super memoro nia ne aŭdiĝu
trista deklaro de kritiko vera:
Englutis teroj kun vizaĝ' senforma,
reportis akvoj tiujn, kiuj
la fortojn: teron en siaj muskoloj,
la kirliĝantan akvon en la koroj
rifuzis time en epok' malbrava.
(Imre Szabó)

Du floretojn

Jut az ember

Du floretojn oni prenas,
unun sur la ĉapo tenas,
la alian li prodigas,
ilin ambaŭ li velkigas.

Li malĝojas, ponton pasas,
voĉas akvo – vin mi lasas –
sed li ion teni ĉesas,
kaj li poste ĝin forgesas.

Vesperiĝas - li tremridas,
ondoŝaŭmoj pli rapidas,
kap-sur-brake li ekdormas,
sed la nokto vene mornas.
(Imre Szabó)

Tintilo

Csengő

La faradon de tintiloj
inventi nur tiu povis,
kiu la okulojn karajn
forgesi neniam povis.

Sur la arboj eksonoras la tintiloj:
iu alvenis.
Ankaŭ la frumateno havas multe da tintiloj,
la frumateno
el la koro de junedzinoj estiĝis.

Kolera knabino
foje ĵetis sian tintilon en arbuston,
ŝi nun pale atentas eksonon de l' perdita
tintilo,
Kaj riĉa sinjoro
tintilon pendigis sur kolon de servisto.

La tintilsonoro
foje ŝvebas tra la sonĝo de servisto.
Se ne estus tintiloj, tiam mi mem
eltrovus ilin.

(Imre Szabó)

Fine

Végül

Mi kaldronegon frotis, falĉis herbon,
sur putriĝanta pajlosako dormis;
juĝist' min juĝis, idiot' primokis;
el kelprofundo mia brilo svarmis.
Knabinon kisis mi, ŝi dume bakis
paneton krakan por fremdul', kun karitoj.
Ricevis vestojn mi, kaj donis libron
al laboristoj, same al semantoj.
Mi kore amis junulinon riĉan,
kaj manĝis nur en ĉiu dua tago,
ŝin ŝia klas' per forto de mi prenis,
kaj malsaniĝis al mi la stomako.
Mi sentis, ankaŭ mond' estas malsana
stomak', inflama kaj mukoza, aĉa,
malsanas same amo kaj la menso,
milito estas sanga flu' vomaĵa.
Mi mian koron piedbatis: kriui!,
ĉar plenas buŝo per vortoj acidaj.
Kial mi lasus mian povan menson
por forgesigaj kantetoj pagitaj?
Por mia venĝo oferitis mono,
revenu – diris pastro – al Sinjoro!
Mi sciis, havantoj malplenan manon
revenos kun pioĉo, ŝton', toporo.
Mi estas, kiu devas havi emon
aljuĝi juston, kun brilanta koro,
povanta venki kaj deklari veron
jen pri tiu malgaja rememoro.
Krajonon aĉan mi prefere lasas.
Kial min ĝenus la memoro nura?
Falĉilon mian mi akriĝas ŝlife,
ĉat sur la tero iĝas temp' matura,
sen bruo, kaj timige, agresive.

(Márton Fejes)

Pluvas

Esik

1

Pluvas, pluvas –
la polvo malseke tremetas survive –

Klakas, tondras –
frapado – aŭskultu – sur koro aldrive –

Nudakorpe
kuri, kuri
disbrake kuri al arbaro –

pluvas, pluvas –
polmon kial
vi tenas sub la fulmofalo? –

Vento portis –
vento

el libera hararo de knabinoj
laŭt-ridaj falante ĝi ŝvebas –

malĝust-koraj sekaj folioj
sur branĉoj krakante ekveas.

2

Mi volas ankaŭ vian jup-odoron,
vi batas, kisas min, nur ne atendas –
kiel puriĝu mia amo iam,
se voĉe, poze vi min daŭre tentas –
doloras, vidu, frunt' pro kolizio,
doloras tre, ke pasos ĉi-doloro,
mi vane ŝiras ĝin kun tordokuloj,
ĝi ne saniĝas, sed nur plu-plu ŝiriĝas –

vi ĉagreniĝas vane,
nubo elspira de veruloj
ne helpas pri via doloro –
per mia koro devas vi esplori ĉion,
ke ne pereu por vi mia koro!

3

Ĉe di-piedoj ni eksidos kune,
kaj vi malligos viajn tintajn mamojn,
li mem ekpalos, flegme mi rigardos,
ke du animoj apud mi malfortas,
ke miakore vi du serĉis vin du,
kiuj en mia lito vin renkontis –

sed mi mencias dion kaj la flegmon
nur tial, ĉar laŭtlore mi putriĝas.

4

Falegu pluvo, kovru tutan mondon,
ĉar per tiaj virinoj ĝi sin punas,
kiu ĝin gardus, tiun mi mortpikos,
la historio se tion postulas.
Kvankam mi fias por futuro granda,
tamen mi luktos ĉe la barikadoj –
la geamantoj novaj, flavaj, blankaj
ne vidu min, senfortan suferanton.

Ili renkontu sin sur mia korpo
ekde Pekino tute ĝis Londono,
ili ridetu nur pro ĉi-poemo
pri la suferoj de ĉi-fiepoko.
Al vi libero, iras mi renkonte,
al vi faladas larmoj de fratino,
ĉiuj suferas ni kaj meritas
ekĝui kelkajn tagojn de senlimo!

(Imre Szabó)

Socialistoj

Szocialisták

Doloro, mizero kaj bono nin kunarigis,
ni vadas en forta tritiko, la kara armilo
pikadas al ni la gluteon –
ho, kara armilo, pikadu nur nian gluteon
senĉese,
por ke ni eksciu denove, denove – ke venki
ne eblas hazarde.

Ne urĝe, ni fortas, ni scias, kiun, kial ni vokos
antaŭ tribunalon.
Ni staros konsilion surmonte, feblaj
koturnoj, leporoj ĉepiede trankvile sin kaŝos –
foriros desuper ni la nubego, por ke ni rimarku
ĉiujn fremdajn aviadilojn.

Vi iros suden, mi okcidenten, kaj vi norden,
kamarado!

(Imre Szabó)

Oni min entombigas

Engem temetnek

Ridetas pastro kaj serenoplene
adoras dion de senzorga graco,
zumadas vespoj sur la polva vojo,
min funebrantoj sekvas al finpaco.

Jen, ektiminte bruna knabineto
al la fenestro premas la nazeton,
kaj ŝia paĉjo per la pipotubo
milde frapetas al ŝi la pugeton.

Rosantaj herboj kun malakraj gustoj.
Ĉie sur arboj ruĝa frumateno.
Susuras frondoj, saltas la lokustoj.
Sian spinaĵon flikas araneo.

Mia memoro pli kaj pli rigidas.
Kaŝpolicano pikas sian frunton,
ĝis mia tombo venas, ne plu eblas
inciti al li mian bonan hundon.

(Imre Szabó)

La ĝardeno

A kert

Ekpensis novan tremon la ĝardeno,
konvenan al ĝi kaj kanteblan,
ĝi sciis min, sinveste jam atendis,
kaj mi ne konis ĝian koron febran –

Plej belajn arbojn sendis ĝi sur monton
por muĝi, mia frunto se suprenas,
sinkline ili lavas la radikojn,
ili val-voje min akcepti venas –

Sur vala vojo venos mi ĉielen,
sed tiun monton ĉiam mi kunportos,
min povus murdi plago elektita,
tiu ĝarden' kun mia koro mortos –

(Imre Szabó)

Begle mi skribos

Kirakom röggel

Mi estas amanta amate,
blonda donaco, kalva uzuro,
tintantaj ondoj, obtuza polvo,
verse ne ŝvebu polva malpuro.

Post la segulon mi metas baston,
begle mi skribas: viv-morti bonas,
kaj kiun Luca arbare lasis,
tiun vespoj, turdoj somnolas.

Kaj nun mi serĉas mian aceron,
derompas branĉon mi por bastono,
tri florojn batas mi dehakante,
ili odoru sur mia zono.

(Imre Szabó)

Inter mirantaj skaraboj

Csodálkozó bogarak közt

Inter mirantaj skaraboj mi paŝadas kuraĝe,
se mi estus nuboj, nur en seksezono mi venus ĉi tien,
mi evitus ekskursantojn, ili kolektas la paperojn,
ĉar eble pluvos sekvajare,
desub la eluzita vesto ilia varmega korpo
replikas kun la somero rajdanta,
semajnlonge ili ludadas kaj sur kaŝfrondo
forgesema birdo atentas
pri ilia ĝojo.

Laŭ la paŝoj bonodoraj de knabinoj kaŝaperis
tiu senkulpa ŝtonero,
tiu ŝtonero ne estas Attila József, nek la herboj,
nek mi estas li,
mi estas amiko de ĉio ĉi tie, en mia polmo
dankeme rompiĝas la nuksoj,
el mia hararo la enmiksitan pajleron
atenteme eltiras la branĉo –
kampo, kampo kuriganta, kvazaŭ mia karulino
kun fruktemaj brakoj,
kun jupo de konverta svingiĝo iras pinte
antaŭ la junuloj,
ĉiujn viajn odorojn vi donis al ŝi, do nun ni floru sen ĝi,
vi multegaj,
alĉiele turnitaj ŝildoj.

(Imre Szabó)

Kulturo

Kultura

Laciĝis la floro odori.
Ĝin tedis,
kial diable ni ĝin sur tablon metis.
Ĝi strebis ĵeti ombron,
pli grandan ol en la ĝardeno,
kaj ĝi laciĝis, kiam ni ne priatentis.

Sed mi rimarkis.

(Imre Szabó)

Oni min entombigas

Engem temetnek

La pastro ridas kaj serenoplene
adoras dion de senzorga graco,
zumadas vespoj sur la polva vojo,
min funebrantoj sekvas al finpaco.

Jen, ektiminte bruna knabineto
al la fenestro premas la nazeton,
kaj ŝia paĉjo per la pipotubo
milde frapetas al ŝi la pugeton.

Rosantaj herboj kun malakraj gustoj.
Ĉie sur arboj ruĝa frumateno.
Susuras frondoj, saltas la lokustoj.
Sian spinaĵon flikas araneo.

Mia memoro pli kaj pli rigidas.
Kaŝpolicano pikas sian frunton,
ĝis mia tombo venas, ne plu eblas
inciti al li mian bonan hundon.

(Imre Szabó)

Alvenigo de la leono

Az oroszlán idézése

Cigaro interdentis,
artikon klingo plugis,
min banis ŝaŭma ŝtormo,
enbuŝen muŝo flugis,
inaĉo kun mi dormis,
la songo al ŝi plaĉis.
Sangon tuis mi timige,
sed neĝen mi ne kraĉis.
Tirboje mi fidrivas,
aŭdu ridi ni mortinton,

mortinto eble vivas!
Kaj mi trinkis vinpokalon,
maĉis mi porkid-skapolon,
mi manpremis al mi manon,
mi klakigis okuldentojn,
miajn diojn mi forvendas,
eĉ la vesto sur mi fremdas,
vane serĉus min fiulo,
ĉar kun koro adoleska
kaj kun amo post spegulo
leonon mi atendas –
Ĝia densa kolhararo
miajn ŝuojn brilaj ciru,
poste ĝi min karesadu,
mian gorgon ĝi ungŝiru,
fermokule min tra leku,
fine mian litobarkon
senpariĝe kaj hurlante
gardu mian katafalkon.
(Imre Szabó)

Patrino en vestlavado

– **Funebro krono** –

Anyám a mosásban

– *Gyászkoszorú* –

Mortis panjo, nun mi ne scias, kion fari pri ŝi,
ŝi tenis la tason dumane,
iudimanĉe, tiel vespervene, ŝi silente ekridetis,
de kiu ŝi ricevis floron, tiu ne havis noton en matrikulo,
la ekstrakton eĉ la dommajstro ne vidis.
Se ŝi vivus en Ĉinio, oni sendus ŝin al la drakoj,
sed ŝi ekaltiĝas,
la drako loĝas malproksime, mi hejmen kuros
por mia rizeto,
ankaŭ mian funebro kronon mi plektos anstataŭ vi.

Ŝi flikus mian mantelon, ŝi rigardus, kiel
belas mi nuda,
ankoraŭ neniam neniu vidis min nudi,
en la vestlavado ŝi kurbiĝis iomete,
kaj mi ne sciis, ke ŝi junas,
ensonĝe ŝi surhavis puran antaŭtukon,
la leterportisto ŝin salutis tiam.
(Imre Szabó)

1927

Proletkanto

Proletárdal

Flosas ĉiu kontinento
friskaakve en silento
parapamm paramm papamm
friskaakve en silento.

Per terpomoj, kun kulero
vivas mortas ni sur tero
parapamm paramm papamm
vivas mortas ni sur tero.

Ho, etulo, kial plori?
mi ĉemizon revas por vi
parapamm paramm papamm
mi ĉemizon revas por vi.

Ĉia morto venas per tio,
se vin gardas nur Partio
parapamm paramm papamm
se vin gardas nur Partio.

(Imre Szabó)

Maldeca kanto

Szabados dal

Mankas lampo? Ne tro drame,
brulu burĝo kandelflame!
Se fabaĵo vin jam flustras,
burĝ-fumaĵo bone gustas,
ĝuste tiel, dolĉa kompano!

Pri frotvundoj ne tro miru,
burĝograse ilin ŝmiru;
ĉu fenestro? ĝin mastiku,
burĝajn nazojn tuj plenigu,
ĝuste tiel, dolĉa kompano!

Se batali nur mallaŭte,
bindu Markson burĝohaŭte,
se ne Markson, Bakuninon,
aŭ prefere Kropotkinon,
ĝuste tiel, dolĉa kompano!

Ju pli multe, despli bone,
skurĝu burĝojn nur impone,
vi, timema, ne plendumu,
nur cent dudek vi pendumu,
ĝuste tiel, dolĉa kompano!

(Imre Szabó)

Enkonduko

Bevezetó

La fratet' de onjo Lidi,
la parenc' de Batu-ĥano,
pri peplomo sen avidi
Peŝte vivis li per pano;
la meriton de l' poeto
fabkuire morto festas,
hej, vi burĝo, hej, proleto,
mi, Attila József, ĉeestas.

(Imre Szabó)

Ho Vi, Eŭropo...

Ó Európa...

Ho Vi, Eŭropo – lim-amaso,
post ĉiuj limoj murdistaroj –
mi ne funebru pri knabino
naskonta idojn post du jaroj.

Ho, ne permesu al mi honti,
ke mi naskiĝis Eŭropano,
ke frato de liberaj ursoj,
mi malliberu en malamo –

Poemas mi por vin amuzi,
montpinton suprenvenis maro,
kaj primetita tablo flosas
suronde meze de nubaro –

(Imre Szabó)

Andor Németh

Németh Andor

Iun tre-tre puran akvoguton
ŝmiru sur liajn okulojn blue,
lin atendas duĝiba kamelo
tridek ses jarojn jam surgenue.

Lidi, kuiru por li buljonon,
rabeno, diru por li kabalon,
por ke li havu propran popolon
aĉetu por li kvakan ranaron.

Kanontondre, sovaĝe trakuris
lian perlamoto-aĝon maro,
liaj du bukloj konservis grizan
ĝemeton de l' buĉita fiŝaro.

(Imre Szabó)

Kanto en Kiszombor

Kiszombori dal

Vi kaŭzis tiom da konfuzoj – pli kare
vi alrilatas mian amikon ol min.
Mi ŝatus karesi nur vian hararon.
Apenaŭas mia tuŝo.
Fremdaj sentoj min ofendas.
Akvogute
vi lumas en miaj revoj.
Mi hojis, nur hojis ĉiutage.
Mia pado erarvadis
inter viajn buklojn malĝojigajn.
Sinjoro Sándor estas eleganta-ganta,
kaj miajn manojn vi ne varmigas.
Drinkadas – hej! – la junuloj,
estas festo,
kaj mi ne povas ĝoji pri vi.
(Imre Szabó)

Mi benas vin per tristo kaj gajo

Áldalak búval, vigalommal

Mi benas vin per tristo, gajo,
mi vartas vin per kora majo,
mi gardas vin per polmaj petoj,
per tritikejoj kaj nubetoj.

Vi dancas en detru' muzika,
mia savmuro: fal' kronika,
en ruin-ombroj min mi lulas,
en via spiro mi nebulas.

Egale, ĉu vi amon sentas,
aŭ kun mi vi ne koridentas,
sed vin mi vidas, aŭdas, kantas,
al dio nur vin mi respondas.

Arbaro streĉas sin matene
kun mil-mil branĉoj brakumeme,
la lumojn deĉiele ŝiras,
sopire ilin koren tiras.
(Imre Szabó)

Pariza bildkarto

Párizsi anzix

Neniam vekas min patrol' matene.
Jeanette-oj oni nomas servistinojn,
aĉeti ĉe frizisto eblas plene
kandelojn brulajn, lamajn trambulinojn.

Saint Michele: tra ĝi nudulinoj svarmas
sesdek ses, ili kantas al ĉielo;
Notre Dame: en ĝi vintre-tre malvarmas,
desupre montras min la belvidejo.

La turo Eiffel nokte flanken glisas
sub la peplomon de nebulo-feloj,
la policanoj belulinojn kisas,
kaj mankas la sidrand' en necesejoj.
(Imre Szabó)

1928

Kanto

Dal

Silent' min regas kaj seren' –
perdis mi pipon, poŝtranĉilon.
Ne trovis eĉ en stal' azilon.
Per lard' mi min vivteni volis,
la entreprenoj jen ekfloris,
malĉastulinoj aŭte rolis.
Silent' min regas kaj seren'.

Pendigitojn mi priploris;
kaj neniun trovas mi sur tero,
kiu ĝojus pro mia mizero.
Brilas iam suno, Nub' vaporis.
Silent' min regas kaj seren'.

(Márton Fejes)

Du poemoj

Két vers

– ☩ en tuberkulozo –
– ☩ *tbc-ben* –

Mi priploris funebradon,
mian laman kamaradon.

Bonaj kisoj lin ne trafis.
Lukte ŝuojn li riparis.

Li laboris, li silentis,
stamfis li, se ĝojon sentis –

Ne plu flikos ŝuojn li jam,
eĉ trovinte amon sian.

Li batalis kor-anime,
li meritis salvon fine.
(Imre Szabó)

La tri forĝistoj

A három kovács

La tri timigaj forĝistoj
haltas ĉe la tombobordo –

Unu blovile fajrigas,
por ke ne frostigu morto.

La alia el rad-ringó
aŭreolon fajran faras –

kaj la tria, jen en jupo,
ardan bebon marteladas.

(Imre Szabó)

Attila József

József Attila

Gajis, bonis, sed obstine
nepran pravon li akiris.
Li tre ŝatis manĝi, fine
iom dion li similis.

Kuracisto juda donis
la mantelon, ĉar lin nomis
la parencoj: "Nepluvenu".
Ankaŭ en la religio
estis popo nur, ne pio –
mondan havis li doloron,

nu, sed lasu la angoron.

(Imre Szabó)

Svingajupe

Pötyös

La flamo buŝe kun burĝono
kapreola-paŝe aperas.
La sorĉaj dentoj mian pipon
amaran elfaligi devas.

Doloroj junaj turmentadas
herbaron jam-jam maljunaĝan.
Nun rememori: kiam vidis
ĝi virgulinon brizo-paŝan!

Herbaro iĝos mi vespere,
kurbigos min purpuraj rosoj,
vi la sopirojn povos danci
sur miaj paciencaj sprosoj.

Sed vi forkuros svingajupe,
se vi ekvidos min flagrantan,
mi devos tine akvon verŝi
sur la herbaron ekfajrantan.

(Imre Szabó)

Lagolule

Tószunnyadó

Lagolule en intimo,
ekpacante al senlimo
savu amon, kiu donis,
kiespolme ĝi burĝonis.

Zorgetoj miaj forpasas,
mi poŝtranĉilon forlasas –
kun kria floro vi tremas,
silentbranĉe ĝi serenas.

Vi voĉas sense ondadon,
ĝi voĉas mense tondradon.
Ĝi amas min tre adore,
eĉ vin ĝi toleras kore.
(Imre Szabó)

Luca

Luca

En fianĉinperdo
la amo kreskas morne,
kuras vaka vento
mian koron forŝtorme.
Semajnojn mi mutas.
Kial vi amon donas –
al di' mi balbutas –,
se la amo malbonas?

Kiel la animon
regas ĝi – jam blasfemo.
Ĝi belon, intimon
puŝas al la perejo.
Birdaron ĝi buĉas,
pacan valon neĝkornas,
kastradon ĝi ruĝas,
funebradon konformas.

Morti mi ne povos
ĝis mi ne altrovos
ĝian arbitron eternan
per mia vivo eterna.
(Imre Szabó)

(Mi estis por ŝi)

(Csüngője voltam)

Mi estis por ŝi pendtintilo,
kaj min ŝi skuis, kiel povis.
Trezoron por la fianĉino,
amanto bona min ne trovis.
Al la fajruj' krevita mia,
per lakto kreska vivo mia
kunsuferanton mi ne trovis.

Nun tre bezone, Dio benu
sian bovleton, mian koron,
gardeme per du manoj tenu,
ja ŝi mesaĝas nur angoron.
Ŝi mavis, bonis, kiel homo –
Jam nek malbono, jam nek bono,
sed eblas ami ŝin: memoron.

(Imre Szabó)

Lulado

Ringató

Lulaj ondoj kanaj,
lulaj ondoj lagaj
en serena bluo
sur ondetoj vagaj.

Eble ŝia amo
brilos al fremdulo,
sed li same lulu
ŝin per tia lulo.

(Imre Szabó)

Tuŝu frunton

Tedd a kezéd

Tuŝu frunton
mian mane,
kvazaŭ mi mem
tuŝus, same.

Gardu min
kun murda emo,
kvazaŭ vi 'stus
mia memo.

Amu, kvazaŭ
bone estus,
mia koro
en vi nestus.
(Márton Fejes)

Frunkaresu

Tedd a kezed

Frunkaresu
min kun amo –
por mi propru
via mano.

Gardostaru
kun murdemo –
por vi propru
mia memo.

Amu plene
sen angoro –
por vi propru
mia koro.
(Imre Szabó)

Medaloj

Medáliák

Eble vi estas ŝaŭm' sur sukerlakto,
eble brueto en rigida nokto,
eble tranĉilo sub la akvo plumba,
eble butono deŝirita, stumpa –

larm' servistina al la past' ruliĝas,
ne serĉu kison, jam la dom' bruliĝas,
eble vi trafos hejmen kure-rampe –
fumanta okulparo lumas lampe –

* *

Kun la amik' en unu lit' mi loĝas,
lilio velka al mi sin ne kroĉas,
mankas maŝinpafilo, sago, ŝtono,
mi volus murdi kiel ĉiu homo,

kaj dum ŝmacadas fabosupo bola,
vi gapas per okul' legomkolora,
ke miaj larĝaj lipoj febras vee,
hirund' manĝigas per skarab' min ree –

* *

Hej barbo, kresku, kresku krispe, torde,
kiel erpilo lampojn kombu morde,
dum supre, inter nuboj, en la vasto
kareso milda ŝvebas nun sen mastro –

ĉi freŝa sorĉo, kiu dolĉe krozas,
sur mia barbo eble ekripozas,
tra l' krispoj ĝis la piedfingrofinoj
bonguste fluos kiel kuracvinoj –
(Kálmán Kalocsay)

1929

Bet-Leĥem

Betlehem

En nebulvindoj korvoj molaj aras,
malhelo nestas sur la splenaj heĝoj.
Sur argiloplankon de kabano falas
bastonaj du paŝtistoj kaj tri reĝoj.
Descendas ino sur kamer-eskalo, –
„Anĝel' de dio! ” – uloj kvin arias.
Taglaboristo sterkas en la stalo,
kokinoj hirtaj malsat-plende krias.
En frosta pajlo ŝrumpas la terpomoj,
de la tegmento mornas kanmentono,
konsole krispas supo kun aromoj
ŝvebantaj kun la kanto al plafono.
Jesuo loĝas en kajero flava,
inter kuŝantaj brutoj ĝoje satas,
kaj la piuloj en flambrilo rava
ĉirkaŭ la trogo ŝajne eksaltadas.
Mensogo. Pajlo-porcieton pelas
sinjora vento dum hungaroj ŝvitas;
la du paŝtistoj per kukaĵoj ŝvelas,
kaj la tri reĝoj en brandaĉon ridas.

(Imre Szabó)

Betlehemaj reĝoj

Betlehemi királyok

Jesueto, Jesuet', glor' al vi
jen ni estas, reĝoj Tri.
Flama stel' nin supre gvidis,
ni piediris, ĉar ni rapidis.
Ŝafo diris kaj ŝafisto
tie ĉi loĝas Jesu Kristo.
Jen mi reĝo Melhior'.
Helpu, dolĉa Di-sinjor'!

Bonan tagon, Di-filet', Di filet'!
Ĉielregno, Elaĉet'!
Ni ne estas pastroj ŝimaj,
vidi vin venis, malproksimaj,
ekaŭdinte pn I' naskiĝo
reĝ' de homoj de malriĉo!
Jen Kaspar' kun sia preĝ'
tiaspeca tera reĝ'.

Ĉion bonan, ho Savant', ho Savant'!
Venis ni el varma land'.
Vakaj niaj viando-potoj,
ŝrumpis niaj brilaj botoj,
sed jen da oro ses manplatoj,
da incenso dekdu pladoj,

kaj jen mi mem, Baltazar'
reĝo de saracenaŝ'.

Ruĝigadas Mariet', Mariet',
panjo beata, liliet'.
En la sin' Jesuĉjo sidas,
lin pro larm' ŝi apenaŭ vidas,
sonas la paŝtistmuziko,
tempo jam estus por suĉigo.
Karaj bonaj Reĝoj Tn,
bonan nokton diras mi.
(Kálmán Kalocsay)

1930

Fumo

Füst

Fumeto svelta floras antaŭlune.
Arĝente soras, falas sinkonsume.
Saturas ĝin ĉiela malvarmeto.

Suferis multon mi – do mi maldikas
kaj soros, se tagzorgoj min malligas,
saturos min ĉiela malvarmeto.

Mi soros, sed sovaĝa, ruĝa tremo
porviva lulas mondon kaj kun premo
saturos vin, ĉiela malvarmeto.

(Imre Szabó)

Amaso

Tömeg

Laboron! Panon!
Laboron! Panon!
Venas la amaso! Venas la amaso!
Timaj muŝoj de l' surfaco,
flugas ŝtonoj por frakaso.
Sparkoj etaj, sparkoj siblaj,
alrigardoj nun ekvibraĵoj
pro ferstanga bato sur la nazo.
La amaso:
marŝanta arbarmaso,
ĝi haltante sangradikas.
Polme, plande humo dikas.
Centmil montoj ĝin satigas,
ĝian trinkon nuboj kovras,
kvankam nuboj montojn volvas,
la amaso panavidas.

Panopaste sin ekĵetas,
sin ĵetadas kaj sin knedas
la amaso.
Pufa praĉela bazo,
la antenojn ĝi malvolvas,
amebe sin trenas, solvas,
aliajn tuberojn ĝi rekovras.

Mondon glutos ĉi-amaso!
La naztruoj nubojn blovas.
Ĝiaj dentoj
ronda vic' de lu-kazernoj.
Ĝi kaptadas, preni trovas
grenejojn, fabrikojn, brutojn,
sephoran laboradon,

Grandan Ursinon, Plejadon,
abundakvajn putojn –

Miaj patroj sin kurbigaj,
karaj filinoj maldikaj:
la amaso.
Pafoj, kiel fulmopaso.
Pikas torenton pajlero, –
kaptas, portas ĝin kolero,
torde puŝas ĝi la barojn,
la kestaĉojn kaj la ĉarojn,
polic-ĉakojn kaj -ĉevalojn,
la minac-levitajn glavojn –

Ho!
Vanas ja ceteraj fortoj,
humilaj, marĉandaj vortoj!
Ĉar ĝi estas
konstruaĵo, konstruanto,
fundamento kaj tegmento,
laboranto kaj plananto –
Vivu kamparanoj, laboristoj
sen damaĝa ruzo de filistroj,
mil piedoj ĝin distretu, –
hu! amaso, pretu, pretu!
(Imre Szabó)

Prizonito

Lebukott

Eksangis karno pro batad' tortura.
Libera, kiel lumo, kamarado
memoru: ni en kuro intermura
al for' rigardas tra la ĉela krado.
Muskoloj molas, lit' de dura glato,
la tagan manĝon nia buŝ' resputas,
ftizon, malsanojn juĝ' al ni altrudas,
se ni ne mortas, murdos nin la ŝtato.
Ni luktas eĉ nun, sed la korp' kaputas.
Apogu, helpu prizonitojn, frato.

Hejme la forno fridas kaj en lika
poto la manĝ' nun estas en preparo:
iom da aĉa foliar' brasika,
trovita sur la planko de l' bazar.
Edzino filon skoldas pro misfaro,
la najbarino koridore srikas,
ke ŝi neniam de ni reakiros
petrolon pruntan por la lumigado.
Vintros, la frost' kaj malsatmorto brilos.
Apogu, helpu prizonitojn, frato.

La aĉan merdovazon prientenu,
sendantan al ni mortfeton hidan,
ĉevalviandon, ankaŭ sapon sendu,
al magra korpo veston atenditan.
Alsendu libron, eĉ ajne stupidan,
ĉar frenezigas nin nokto ratmola,
la amdeziro al virino fora.
Se vi liberas, helpu, kamarado,
ja estas vi la Ruĝa Help', vi sola.
Apogu, helpu prizonitojn, frato.

Ni luktis por revoluci' kun fajro.
Ne eblas mort', ni devas resti vivaj.
Vokas nin burĝoj je mizer-salajro,
movad', laboro, flugfolioj drivaj,
la famili' kaj uloj detektivaj
atendas nin, ĝis ĉesos l' ekspluato.
Martelo batos, brilos serpo ŝtala,
kaj de l' prizon', fabriko falos krado.
Vivu Soveto, ŝtato proletara!
Apogu, helpu prizonitojn, frato.
(Márton Fejes)

1931

Mia patrino

Anyám

Ŝi tason kaptis ambaŭmane
dimanĉe je la vesperiĝo,
kaj ekndetis mute, iom
sidadis ŝi en duonlumo –

Ŝi en poteto portis hejmen
de l' ekscelencoj vespermanĝon,
post enlitiĝo mi meditis,
ke manĝ' por ili – da marmito –

Patrino eta, frue mortis,
ja lavistinoj mortas frue,
la kruroj vibras pro ŝarĝporto,
doloras kapon la gladado –

Montregion' – la malpuraĵoj
por nerv' kvietiga nubolud'
estas vapor', kaj klimatsanĝo
por lavistin' - la subtegmento –

Mi vidas kun gladil' ŝi haltas,
korpkadukon kaŭzis kapital',
ŝi iĝis ĉiam pli maldika,
pripensu tion ĉi proletoj!

Pro lav' ŝi kurbiĝis iome,
mi eĉ ne sciis, ke ŝi junas,
ŝi sonĝis puran antaŭtukon,
poŝtisto tiam ŝin salutis.
(Márton Fejes)

Mia patrino

Anyám

Ŝi tenis tason ambaŭmane
dimanĉe ĉirkaŭ la vespero
kaj mute ŝi ridetis, iom
sidante en duonkrepusko –

Ŝi en poteto hejmenportis
de l' ekscelencoj vespermanĝon,
ni enlitiĝis kaj mi revis,
ke tiuj manĝas marmit-plenon –

Patrinjo, eta, frue mortis,
ĉar lavistinoj frue mortas,
piedoj tremas de ŝarĝporto
kaj kap' doloras de gladado –

Montpejzaĝ' – la tolaĝ' malpura!
Nervtrankviliga nuboludo
estas vapor', kaj klimat-ŝanĝo
por lavistin' la subtegmento –

Mi vidas: kun gladil' ŝi haltas.
Ŝin, fragilkorpan, kapitalo
rompadis, pli kaj pli maldikan –
pripensu tion ĉi, proletoj –

Pro lav' kurbetan, mi ne sciis
ŝin juna virinet'.
En sonĝo ŝi portis puran antaŭtukon,
poŝtisto tiam ŝin salutis –
(Kálmán Kalocsay)

Mia patrino

Anyám

Poteton prenis ŝi dumane
dimanĉe kiam ekvesperis,
ŝi milde-mute ekridetis
kaj iom sidis duonombre –

De I' ekscelencoj sian propran
manĝeton ŝi por ni alportis,
ni enlitiĝis, mi imagis,
ke tiuj manĝas plenan poton –

Mia patrino mortis frue,
ja lavistinoj frue mortas,
pro ŝarĝoj tremas la piedoj,
la kap' doloras pro gladado –

Mont-panoramo: lavotaĝoj!
Nub-ludo por freŝigi nervojn:
vaporo, kaj por lavistino
la klimatŝanĝo: subtegmento –

Mi vidas: haltas ŝi en glado.
Ŝian fragilan korpon romp
la kapitalo: ŝi etiĝis –
pripensu tion, ho proletoj –

Pro lavo ŝi kurbiĝis iom,
kaj mi ne sciis, ke ŝi junas,
ŝi sonĝis antaŭtukon puran,
ŝin la poŝtist' salutis tiam.
(Imre Szabó)

Meditante

Tŭnŭdŭ

Ŝtormo

Skarabon kiel infaneto prenis,
dufingre mi ĝin sub akseloj tenis
kaj murmuradis: jen, la ŝtormo, sciu! ...
Kaj baraktadis ĝia fulmo ĉiu.

Morusarbo

Mezvoje morusarbo olda solas:
kampara panjo forta pro la luktoj.
Ŝoforo, gardu vin! La trunk' malmolas!
Sed almozulo, por vi molas fruktoj.

Kristano

Malsate inter stakoj mi azilas,
karesas min ĉagreno.
Stelaro mian kapon ĉirkaŭbrilas
kiel dornoza diademo.
Malema mi kristane malaspiras
ĝis venos militemo.

Ventoj

Pro ventoj la rozuj' ĉiela krevas,
velkante gira vesperiĝo ŝvebas,
petaloj kovras genton de subpremo,
kun ili ludas brizo de ĉagreno.

Literoj

Ludeto nur. Skribita per krajono,
ĝin mi aĉetis per sinjora mono.
Ankoraŭ ne pafbruo ĉi litero –
pedike pikas kiel la mizero.
(Imre Szabó)

Laboristoj

Munkások

Kapital-impenoj sin rulas malkviete,
per siaj mondoŝiraj dentegoj knakas, klakas,
Azion molan, hirtan Afrikon manĝas vete,
vilaĝon etan, kiel de arbo neston, hakas.
Nura saliv' la maro – manĝego var' produkta!
Kaŝiĝajn etajn landojn alspiras per vaporo
la vasta flava faŭko de I' kapitalo. Rukta
haladzo nin envolas per nuboj da fetoro.

En la suburboj, kie la mueldentoj maĉas,
kie la aerblovo sentiĝas de I' fer-minoi,
muĝadas ĉenoj, veas kest-latoj, lekas kraĉas
rimenoj de svingradoj, stampfadas la maŝinoj,

kie metalajn mamojn de la dinamoj suĉas
la krietemaj buŝoj de la transformatoroj,
jen vivas ni, kaj al ni la vivon interkroĉas
virinoj, infanetoj, agitist-oratoroj.

Ĉi tie do ni vivas. La fiŝ' de nia sorto
baraktas en la reto de nia nerv' kaj vejno.
Laborsalajro nia, la prez' de laborforto,
en nia poŝo ĉirpas dum iro al la hejmo.
Gazetpaper' surtable kun pano envolvita,
kaj la gazet' pri nia libero artikolas,
per lamp' ni pelas cimojn, kaj per volupto lita
kaj glaso da ŝprucvino ni nin mem althonoras.

Spion' kaj kamarado trapasas en flankumo,
kaj ebriul' stumbladas, junul' bordelen velas,
ĉar ventrokuŝas nokto, kaj al ĝi el !a fumo,
el ĉi ĉemiz' malpura, la akna brust' elŝvelas.
Jen vivas ni kaj dormas korpo-ĉe-korpe, ronke,
kaduke, kiel putra amas' da lignoblokoj.
La limojn de l' patrujo la ŝim' desegnas ronde
sur muro morter-manka: malsekaj la loĝlokoj.

Sed, kamaradoj, jen la laboristaro, sciu,
kiu por klasbatalo survestis sin per fero,
ni por ĝi elstaras kiel fumtubo – vidu ĉiul –
aŭ kiel ĉaspelatoj ni kaŝas nin sub tero.
Jen kiel prepariĝas, muntita sur la kura
ruband' de l' histono, la mond', en kies nomo
la laboristoj iam al la fabrik' obskura
surnajlos ruĝan stelon, la stelon de la Homo.
(Kálmán Kalocsay)

Frosto

Fagy

Aŭtune cerbumadis brave,
kaj nun zorgeme pretus neĝi,
fenestron de la frost' rigida
frapas vetero incitita.

Jen, tempo de la bankieroj
kaj generaloj: tiu nuno,
tiu forĝita frosto brila,
tiu tranĉile akra tempo.

La firmamento armon muĝas.
Trapikas tiu frosto pulmojn
kaj nudajn brustojn sub ĉifonoj –
jen, tempo ŝrika akrigile.

Malantaŭ ĝi kiom da mutaj
malvarmaj panoj kaj ladkesto,
arego da rigidaj aĵoj –
jen, la montrofenestro-tempo.

Kaj krioj: „Kie tiu ŝtono,
tiu ferstango? Batu ĝin jam!
Rompu ĝin jam! Enpaŝu jam ĝin! ...”
– Ho, tempo de kia vetero –
(Imre Szabó)

1932

Urboranda nokto

Külvárosi éj

Lumoj el la kort' profunda
sian reton jam elprenas;
kiel kavo akvofunda,
nia ĉambro ombroplenas.

Muto – rampe ekpiedas
la lavbroso kun oscedo;
super ĝi jen fali pretas
hezitanta murpeceto.

La nokto haltas surĉiele,
en ĉifonoj ĝemas;
urborande lokon prenas.
Tra plac' ekambblas ĝi sencele,
prenas iom da lun' por esti hele.

Mornas plie ol ruinoj
la uzinoj,
sed ene
masiviĝas la malhelo plene,
bazo de silento.

Tra lukoj de teksaffabrikaj
lunlumo falas;
en faskoj aras,
fadene lunradioj palas
sur la teksiloj monstre krudaj;
tranokte, dum senfare staras,
teksadas morne la maŝinoj
sonĝetojn de la teksistinoj.

Apude, kiel volbaj kriptoj,
cemento-, fero-, ŝraŭbfabrikaj.
Jen, familiaj tombosinoj.
Konservas tiuj ĉi uzinoj
sekreton morne resurekti.
Sur !a barilo kato gratas,
noktogardisto superstiĉa
fantomon, lucern-signon vidas –
kaj la dinamoj skarab-dorsaj
en metalbril' tepidas.

Vagonarfajfo.

Palpas malsek' en ombrogarbo,
en branĉoj de falinta arbo,
kaj plipezigas la vojan polvon.

Survoje policano, laborulo.
Kun flugfolioj en obskuro
jen kamarado.
Li, kiel hundo, esplor-flaras
kaj, kiel kato, orelumas;
dangêras, kie lampo lumas.

La drinkejbuŝ' lumaĉon vomas,
ĝia fenestro flakon ŝvitas,
interne lampo sinke dronas,
taglaboristo sola sidas.
La drinkejmastro dorme soras.
Sed li al mur' grimacas iom,
altajdas lin amar' – li ploras.
Vivuas la revolucion.

La akvoj klakaj pli rigidaj
ol ercoj elgisitaj.
La vento kiel hund' vaganta
alkuras akvon, ĝia granda
lango la akvon voras.
La pajlosakoj, kiel flosoj,
ŝvebmutas sur la noktaj ondoj –

Tenejo barke sin ellevas
kaj ferboate gisuzino,
gisisto ruĝan bebon revas
mildeti en la gisuj-sino.

Ĉio malsekas, ĉio pezas.
Pri la landaro de l' mizero
la ŝim' mapon jen sintezas.
Kaj tie sur la kalva tero,
sur herb-ĉifonoj jen papero,
ĉifonoj. Ili rampus! Tremas,
sed eki jam malfortas...

Via malseka vent' obskura:
flirtado de tukeg' malpura,
ho nokto!
Perkalo ŝnure: sur ĉielo
vi pendas kiel la sufero
survive, ho nokto!

Nokto de malriĉuloj! Braĝo
vi estu por la kor' – kuraĝo,
elfandu feron en mi febran,
amboson firman, nerompeblan,
martelon tinte fulmomovan,
– susuran klingon venkotrovan,
ho nokto!

Noktas peze, noktas ŝlime.
Fratoj, dormos ankaŭ mi jam.
Ne suferu ni anime.
Verm' evitu korpon nian.
(Imre Szabó)

La porkpaŝtisto

A kanász

Mia grego – greg' elita,
ĉies vosto – ondumita.
Naze, laŭ hungara moro,
brilas eta drat' el oro.

Porkidino ĉe mi estas:
grafidino mi atestas!
Ŝi en akvo sin admiras,
foje-foje eĉ suspiras.

Kaj virporkon mi posedas!
Li al milda vorto cedas,
sed per rostro, mi ne ŝercas,
ŝtonkastelon li renversas!

Mia ŝalmo, ŝalm' humila,
kreskis nur sur arb' daktila,
falas glan', se ĝin mi blovas,
arboj danci sin ekmovas.

Mia vip' kun kupra ringo
tiel fulmas ĉe l' eksvingo,
ke gregiĝas ĉiuj nuboj,
hej, malsekos multaj jupoj!
(Kálmán Kalocsay)

Flavaj herboj

Sárga füvek

Flavaj herboj intersablas,
ostokraka vento veas,
flakoj brute nur probablas,
paca maro epopeas.

Mi zumkantas inventare.
La patrujo jen mantelo
ŝtelvendita nigravare –
tedas min ĉi versmuelo.

Korarifo de la svarma
tempo klimas: morta mondo –
arbo, ino, dom' malvarma
tra l' ĉiela blua ondo.
(Imre Szabó)

1933

Senespere

Reménytelenül

Lante, medite

Homo alvenas fine, lante
al trista, malseka, sabla ter',
ĉirkaŭrigardas revadante,
kapjesas saĝe, sen esper'.

Ankaŭ mi provas samleĝere
rigardi ronden sen trompa vol',
vibras hakbato arĝenthele
sur foliaro de tremol'.

Sur branĉo de la neniarto
timtremas mia kor' silente,
ariĝas al la eta korpo
steloj, rigardas mildasente.

Sub firmamento ferkolora

Sub firmamento ferkolora,
dinamo malvarma giras.
Ho stelaro senbrua, fora!
Vort' ĉe dento sparke eliras –

en mi pasinto, kiel ŝtono
tra spaco adas per muta fal'.
Ŝvebas tempo de blua tono,
ekbnlas glavo la harar' –

Lipharoj kuŝas – raŭpoj grasaj –
sur la sengustaj lipbordoj.
Kor' doloras, frostiĝas frazoj.
Sed ja al kiu la vortoj –
(Márton Fejes)

Senespere

Reménytelenül

Lante, revante

Sed oni fine jen alvenas
sur marĉa, sabla, trista tero,
kontemplas reve, kapon tenas
prudente, saĝas sen espero.

Sen trompo ankaŭ mi ekstrebas
kontempli saĝe kaj leĝere.
Arĝenta hakilsvingo ŝvebas
sur popla foliar' mistere.

Nenio-branĉon sidas koro,
etule tremas sen kolero;
alaras milde el la foro,
ĝin spektas, spektas ĉiu stelo.

En firmamento

En firmamento ferkolora
dinamo rotacias pende.
Ho, muta vi stelaro fora!
La vortoj sparkas interdente –

Pasinto mia: la senbrua
ŝtonaro de traspaca falo.
Forsvingas sin la tempo blua.
Glavakron brilas ia hararo –

Super la lipoj pasintgustaj
raŭpdikas la lipharoj vaste.
Doloras koro, vortoj rustaj.
Sed kiun mi alvoĉu laste –
(Imre Szabó)

Ĉe la urborando

A város peremén

Ĉe la urborando, kie nun mi vivas,
se la krepusko descendas,
per molaj flugiloj, kiel etaj vespertoj,
la fulgo flirte flugpendas,
kaj ĝi dure kaj dike, simile al guano,
sur ĉio eksedimentas.

La animon same ĉi epok' sursidas,
kaj kiel sur la tegmenton
el lado breĉita nur vane alsendas
la pluvoj pezan torenton,
la tristo ne povas de l' koro forlavi
ŝtoniĝintan sedimenton.

Ĉu sango ĝin lavos? Jen kiaj ni estas:
gent' nova, nova armeo,
malsame la haroj gluiĝas al kapo,
malsamas nia ideo,
malsamas prononco. Ne dio, nek menso,
sed karbo, fero, oleo,

la materio reala nin kreis,
verŝinte nin al la fundo
de fandformiloj de hida socio,
sovaĝajn, ardajn, ke nun do
ni firme tenu nin por la homaro
sur la eterna grundo.

Jen kiel post pastroj, soldatoj kaj burĝoj
nun iĝis ni la fidelaj
leĝplenumantoj; kaj tial la senco
de ĉiu homverko per ŝvelaj
sonoroj en ni zumegas kiel
akordoj violonĉelaj.

Neekstermeblajn ja tiel multege,
kiel nin, de post la apero
de I' sunsistemo, oni ne ekstermis
sur la grandpasea tero,
vizitis la hejmojn malsato, armilo,
bigoteco kaj ĥolero.

Humiligita en tia grado
neniam estis venkonto,
kiel vi ofendis nin sub la steloj
per humiliga honto:
Al ter' ni rigardis. Al ni apertiĝis
tiel grandsekreta fonto.

Jen kiel la kara estaĵ', la maŝino
eksovaĝis ĝis rabio;
fragilaj vilaĝoj frakasiĝas kiel
sur flak' la febla glacio,
ĉieltondras, mortero de urboj defalas,
se ĝi saltas por funkcio.

Ĉiu – ĉu I' bienulo – la hundon sovaĝan
la ŝafisto deadmonas?
Kun ni ja infanis, kun ni ja plenkreskis
la maŝin'. Ni ĝin disponas,
obeeman beston. Nu, ĝin kvietigu,
ĝian nomon ja ni konas.

Ni vidas jam: baldaŭ vi ĉiuj vin ĵetos
sur la genuojn treme,
kaj al ĝi, kiu estas por vi nur posedo,
ekpreĝos vi nur pieme,
sed sole al tiu ĝi estas sindona,
kiu ĝin nutradis meme.

Jen ni, infanoj de la materio!
Suspekteme ni nin kuntenas,
nian koron levu! Ja, kiu ĝin levos,
al tiu ĝi apartenas.
Tiele forta ja povas esti,
nur kiu per ni plenas.

La koron supren, ek, super uzinojn!
Tian grandan, fulgan koron
nur spertis, kiu sunon vidis droni

en ties fuman vaporon,
kaj kiu de l' ŝaktaj profundoj de l' tero
jam aŭdis pulsosonoron.

Hej supren, supren! Sur ter' dividita,
pro nia spiro ŝancela
jam jelpas, vertiĝas la lataj bariloj,
kie! en ventego anhela.
Plu blovu, alblovu! Kaj supren la koron!
Ĝi fumu en alto ĉiela!

Ĝis nia belega kapablo: la ordo
klariĝos en ilumino,
per kiu konscios la homintelektio
pri l' finohava senfino,
pri fortoj produktaj en mondo ekstera,
kaj pri l' instinktoj en sino.

Ĉe la rando de l' urbo, la poet', la parenco,
per tiu ĉi kant' kriegas,
kaj rigardas, ke l' fulgo falanta, falanta
plu mole kaj grase gregas,
kaj dure kaj dike, simile al guano,
sedimente ĉion tegas.

Lia vort' kiel vitro rompita tintadas,
sed (inĝenier' de magio
de l' mondo donita) li jam enrigardas
futuron de luma konscio,
kaj li en si kreas, kiel vi ekstere,
la mondon de harmonio.

(Kálmán Kalocsay)

Odo

Óda

1

Jen, mi sidas sur la rok' de glimoj.
Tra la somero
svelta brizo ŝvebas kiel varmo
de kunmanĝo dum vespero.
Sorbas mian koron malalarmo.
Ne malfacilas –
svarmas ai mi are la iamo,
klinas sin la kapo, kaj la mano
humilas.

Mi rigardas la montaron –
vian frunto-klaron
la folioj re-rebrilas.
Nun la voj' ne iun gvidas,
via jup' – mi tamen vidas –

en vent' subtilas.
Vidas mi sub delikataj frondoj
viajn harojn en disfalaj ondoj,
viajn molajn mamojn pulse rondi,
kaj en la forkuro de rivero
mi revidas sur ŝtonero
ĉiu, jen sur viaj dentoj
!a feinan ridon ek-ekfonti.

2

Mi amegas vin, ho, kiom flame,
kiu universojn de la foro
kaj insidan, ruzan solecegon
en profundaj kavoj de la koro
ekvoĉigis same.

Propran bruon kiel akvofalo
min forlasas, kuras vi al muto mara,
kaj mi inter rokaj pintoj de fatalo
tondras, ŝrikas vaste per sinpelo
batiĝante inter tero kaj ĉielo,
ke mi amas vin, kruela-kara!

3

Amas mi vin kiel fil' patrinon,
mutaj grotoj kiel propran sinon,
amas mi vin: ĉambroj kiel lumon,
korpo la kvieton, flamon la animo,
amas mi vin kiel vivan sunon
mortemuloj amas ĝis la fino.

Vin mi gardas en la movoj, vortoj, ridoj,
kiel tero ĉion falan al si ligas.
Mi en cerbo per instinktoj, per acidoj
fiksas vin neniam malapera,
vi kara, bela,
ĉiun sencon tie vi plenigas.

La minutoj fortiriĝe knaras,
sed vi sidas inter orelmuroj,
steloj ekbrilegas kaj subfalas,
sed vi fikse firmas en okuloj.
Kiel muto en la groto solas,
vi arome en la buŝ' pendolas,
via mano delikat-vejnara
sur la glas' kristala
ekaŭroras.

4

Ho, mi estas kia materialo,
kiun tranĉas, formas vi per vido gema?
Kia lumo kaj kia animo,
kia fenomeno de sublimo,

ke mi migras tra l' nenio-nebularo
sur pejzaĝoj de via korp' fruktema?

En aperta menso kiel vorto vera,
malleviĝas mi en via mem' mistera! ...

Viaj vejnoj, kiel la rozuoj,
senĉese tremas.
La kurent' eterne kuras, por ke
survizaĝe floru via amo,
kaj utere fruktu la benita flamo.

La senteman humon de stomako
la radikoj en zigzago
brodas, ĉiu eta brako
kunplektiĝas en reago –
por ke kunariĝu ĉiu ĉelo-lago
kaj la frondaj pulmoj en torako
fiustru gloron de spir-vago.
La materio marŝas jen feliĉe
tra tuneloj de intensoj svarmaj,
la skorion revivigas riĉe
bolaj putoj de la renoj varmaj.

Ondo de montetoj ekvilibras,
en vi bildo de stelaroj vibras,
zumas lagoj kaj fabrik-demonoj,
svarmas besto-milionoj,
ŝarkoj,
algoj,
la kruela kaj la bona kerno;
sunoj brilas, blankaj noktoj diafanas,
kaŝe en vi mem titanas
senkonscie la eterno.

5

Kiel bula sango gutas,
antaŭ vin jen falas
tiuj vortoj.
Nun la viv' balbutas,
nur la leĝo pure klaras.
La organoj, kiuj min renaskas
ĉiutage, ekmutante jam fiaskas
armi sin per fortoj.

Sed nun ili ĉiuj krias –
Elektita el areg' de homoj,
el la dumil milionoj,
ho vi, unusola,
lito viva, tombo forta, vi lulilo mola,
min akceptu en vi! ...

(En aŭroro soras la ĉielo!
Aroj glimas en la erca foro.
La okulojn vundas tiu helo.
Mi perdiĝos en angoro.
Super mi tre alte krakas,
batas mia koro.)

6

(Flanka kanto)

(Min portas trajno proksimiĝe
vin eble trovos mi feliĉe,
ekpacos eble tiu flamo,
kaj eble diros vi kun amo:

Jen, por vi bano jam varmetas!
Jen, por vi mola tuko pretas!
Jen, manĝo por la apetito!
Por kuŝi jen, komuna lito.)

(Imre Szabó)

Profitbalado

Ballada a tőkések hasznáról

Ĉe la gasflamo knedu panon,
bruligu brikon el argil',
dum jupo flirtas, vendu amon,
manplaton vundu la fosil',
portistu liverante sakojn,
dorskuŝu ĉe la min-instal',
lernadu aŭ ne lernu fakojn –
profitas nur la kapital'.

Silklavi uzu la benzinon,
per via peno kresku ajl',
mekantan buĉu vi kapnnon,
vestfaru – estu bona tajl',
sed kio iĝos via sorto?
Maldung', kaj kia sekvu far'?
Ĉu ŝtel', almoz'? Vin punos ordo –
profitas nur la kapital'.

Sopiru, verku belajn kantojn,
ŝinkpeklu laŭ la Prag-metod',
karbminu aŭ kolektu plantojn,
kalkulojn viajn gardu kod',
en metropol' aŭ en vilaĝo
vivadu – estas tutegal',
eĉ, se vi vidas jen pagaĵo –
profitas nur la kapital'.

Dediĉo

Proleto, tedus vin ĉi listo,
ja vin ne nutras kaviar',
dum dungas vin kapitalisto –
profitas nur la kapital'.

(Márton Fejes)

1934

Konsciado

Eszmélet

I

Malligas jen la lum' aŭrora
nun la ĉielon de la tero.
Al ĝia voĉo pura, mola
ekgiras gril', infan' al helo;
vapor' neniom en l' aero,
ŝvebadas la leĝero ora.
Al ĉiu branĉ' foli-libelo
alflugis dum la temp' nokthora.

II

La sonĝo 'stis blu-ruĝ-flavplena
ŝmirita bildo. Ĝin mi vidas.
Mi pensis tion ordo mema –
polveron folan oni bridas.
Mi sentas: sombre en mi glitas
la sonĝo. Ordo estas jena
fermondo. Luno tage sidas
kaj nokte sun' en mondo ena.

III

Nutrita estas mi nur pane,
mi serĉas, dum la korpo sveltas,
en animar', klaĉanta nane,
senpage: kio plie certas
ol kubo? Buŝ' viandon perdas,
infanon kor', kisantane ame.
La kato tiel same lertas
muskapti en-ekstere, vane.

IV

Same kiel lignar' hakita
la mondo kuŝas kvazaŭ stoke.
Estas premita kaj ligita
la aĵ' de l' aĵo reciproke –
determitaj ĉiuloke.
Arbustojn havas nevalida,
flor' estos nur venontepoke,
la nuno iĝos disigita.

V

Estanta en ŝarĝ-trajnstacio,
mi premis min al arbo forĝe
iĝis silento pec' la mio,
la lipojn tuŝis strange-dolĉe
herbaĉo. Gvatis mi mort-sorĉe
gardanton: ĉu sentebles io?
Ombr' lia saltis al la torĉe
rosbrila karbo, kun manio.

VI

Interne estas la sufero, ekstere la klarig' troveblas.
Vund' via fiamas, monda vero,
dume en vi l' animo febras.
Dum nur al kor' ribeli eblas,
ne lasos vin la bagnoĉelo,
konstrui domon mem vi nepras,
sen luiganto, por libero.

VII

De sub vesper' mi elrigardis
al la ĉiel-dentrado granda –
hazardfadenojn brilajn artis
je leĝ' pase-teksilo lanta.
Kaj poste mi, duondormanta,
per vid' ĉielon ekponardis:
teksaj' far ĉi laboro vanta
ŝiriĝe ĉiam dise saltis.

VIII

Silent' orelis. Unu bato
Ekiru vian junon trovi,
vi, de beton-humid' gardato,
image libenĝi povi –
mi pensis, kiam min ekmovi
sukcesis mi. Kaj kiel krado
eklumis tuj stelaroj – ho vi –
super la ĉel' de la mutado.

IX

Mi aŭdis feron esti plora
kaj aŭdis mi la pluvon ridi,
vidis: fendiĝis iso fora,
el mens' nur povas bild' elgliti
kaj ke nur eblas ame fidi,
kliniĝe sub ŝarĝar' rigora –
kial mi devas, ho, militi
per la armil' el scio ora!

X

Tiam vi 'stas matura homo,
se koron vi tutorfan havas.
Vi scias: jen la vivo-bono,
la mort-aldon', kaj ĝin vi savas;
vi trovis ion, vi do pravas,
ĉar pretas vi je viv-redono;
ne diu, pastru, tio gravas,
por via aŭ alies nomo.

XI

Mi vidis iam la feliĉon,
mol-blondis ĝi, cent kvindek pezis,
ŝancele iris herb-prestiĝon,
ridete, hirte ĝi kort-mezis.
Palpebri, grunti ĝi ne ĉesis,
en molan koton enkuŝiĝon
faris. Ludante lum' karesis –
mi vidas – ĝian vilan riĉon.

XII

Loĝanta nun apudfervoje,
multe da trajnoj mi rigardas.
Lukaro lumas enkonvoje,
dum la obskur' ŝvebade ardas.
Eternanokte tiel saltas
lumantaj tagoj, kvazaŭ roje,
la kupe-lumoj sur mi haltas,
mi staras mute ĉiufoje.
(Péter András Rados)

Sin lulas

A fán a levelek

Sin lulas sur tilioj
mole la folioj –
ĉiuj kurbas, flavas,
velke molas.

Jen birdo senkonsola
iras-venas sola –
kvazaŭ kaĝe sklavas
inter ili.

La kanto en mi same
serĉas fuĝon vane –
lulan ombron havas:
la silenton.
(Imre Szabó)

Panjo

Mama

Jam de semajnoj pri patrino
mi pensas ĉiam kun kapklino.
Ŝi iris, nura diligento,
kun knara korb' al subtegmento.

Kaj mi, ankoraŭ hom' sincera,
kriegis kun stamfad' koiera:
ŝi lasu lo ŝvelajn vestojn, venu,
al subtegmento min kunprenu!

Ŝi iris, mute la vestojn metis,
ne skoldis, nek ngardon ĵetis.
La vestoj, brile sur la ŝnuro,
al alto flirtis kun susuro.

Nun mi ne blekus – pento vanta.
Mi vidas, kiel ŝi, giganta,
per nub' la grizajn harojn volvas,
bluigilon ĉielakve solvas.

(Kálmán Kalocsay)

Panjo

Mama

Pri panjo ekde tagoj ade
mi pensas ĉiam pietate, –
Kun plena korb' al subtegmento
iradis ŝi kun diligento.

Homet' sincera mi kriegis,
stamfado spita, forta ekis:
tolaĵon lasu vi ĉi tie,
kaj portu nur min tien plie.

Ŝi etendadis la tolaĵon mute,
ne zorgis-skoldis min entute;
tolaĵoj valsis brile, stride,
fiugadis al la alt' humide...

Ploraĉ' jam estus tarda, vanta,
mi vidas, estas ŝi giganta:
ŝi alte ŝvebas en aero,
bluigas akvon de l' ĉielo.

(Julio Varga)

1935

Lulkanto

Altató

Okulon fermas ia lazuro,
dormas la kamp' sub dika drap',
okulojn multajn fermas muro –
ekdormu bele, eta knab'.

Klininte kapon al piedo,
dormas la vespo kaj skarab',
kun ili dormas zumzumeto –
ekdormu bele, eta knab'.

La tramo dormas jam kviete,
dum dormo nur per sonĝa frap'
sonoriletas iomete –
ekdormu bele, eta knab'.

La jako dormas seĝobrake,
ŝiraĵo dormas sur la ĉap':
ĝi ne ŝiriĝas plu ĉi-tage –
ekdormu bele, eta knab'.

Dormetas pilko, fajfilsono,
ekskurso kaj balanca trab',
kaj dormas dolĉo de bombono –
ekdormu bele, eta knab'.

La malproksimon kiel globon
el vitro gajnos vi por gap',
vi grandegulan havos povon –
ekdormu bele, eta knab'.

Paŝtisto super greg' leona,
fajrestingist' kun kaska kap'
vi estos! Vidu, panjo bona
ekdormas – dormu, eta knab'.

(Kálmán Kalocsay)

Lulkanto

Altató

Okulon fermas la lazur',
la kampo dormas sub kovril',
okulojn multajn fermas mur' –
ekdormu bele, eta fil'.

La kapon klinas al piedo,
skaraboj dormas mil kaj mil,
kun ili dormas zumzumet' –
ekdormu bele, eta fil'.

La tramo dormas kun plezur',
susuras ĝia sonoril',
kaj sonĝe mildas la vetur' –
ekdormu bele, eta fil'.

Surseĝe dormas la mantel',
dormetas kun ĝi ĉiu ŝir',
finita por ĝi !a sufer' –
ekdormu bele, eta fil'.

Ekskurso dormas ĉe river',
dormetas pilko kaj fajfil',
kaj dormas dolĉo en suker' –
ekdormu bele, eta fil'.

La foro estas vitra glob',
ricevos ĝin vi por admir',
kaj dia estos via pov' –
ekdormu bele, eta fil'.

Soldato estos vi sen tim',
paŝtisto kiel en dezir',
ekdormas, vidu, la patrin' –
ekdormu fine, eta fil'.

(Imre Szabó)

Homaro

Emberiség

Homaro, vin patrin' tordita mia
suferi nur plurigis senkomprene!
Por vi renaskas min mi netimeme,
ar' da parintaj soloj tutsocia!

Mi vidis vin sur la river' glacia,
infanon pro la fajra frost' plorĝeme,
mortigi, morti, nevivinton plene
brilegi sur muraro eklezia.

Sur mont' mi vidis vin kaj ŝtelkaŝiĝi,
estantan kvazaŭ-este malfeliĉi,
merite, ke la mort' vin patri povas.

Sensangas vi en sango-dona volo,
montradas vin la kuniĝanta folo.
Ĝi vin ĉiame en suferoj trovas.

(Péter András Rados)

1936

Ĉe Danubo

A Dunánál

I

Mi sidis sur plej suba ŝton' de l' bordo,
rigardis, kiel melonŝelo naĝas,
apenaŭ aŭdis, drone en mia sorto,
ke, dum profund' silentas, supro ktaĉas.
Danubo estis, kvazaŭ elfluanta
el mia kor', malklara, saĝa, granda.

Kiel muskoloj, se la hom' laboras,
brikfare, fajle, fose aŭ martele,
ŝajnis ke tiel pranci nun fervoras
ĉiu ondmovo streĉe kaj malŝvele,
kaj, kiel panjo, ĝi fabelas, lula,
malpuron de la urbo lavas pura.

Ekgutis pluv', sed, kvazaŭ ĉi klopodo
ĝin tedus – estas ja egale – haltis,
sed, kiel hom' pri longa pluv' el groto
gvatadas, la pejzaĝon mi ngardis.
Kaj pluvis flegme la eterne-fala
paseo, iam bunta, nun jam pala.

Fluis Danub'. Kaj kiel al patrino
fekunda kaj pensanta pri alio
la infaneto ludas en la sino,
alridis ondoj en lud-idilio,
samtempe ili ŝajnis, en sinrompoj,
kadukiĝinte enfalantaj tomboj.

II

Mi estas jene: kion en minuto
rni vidas, mi ngardas tion de centmil jaroj
Moment' – kaj preta jam la tempo-tuto
kaj ĝin kun mi rigardis centmil praulaj paroj.
Mi vidas, kion ili vidpreteris,
ĉar ili rastris, murdis, brakumis, laŭ neceso,

kaj vidas, kiuj dismaterieris,
kion mi mem ne vidas, se urĝas min konfeso.
Ni scias pri ni, kiel ĝoj' kaj ploro,
al mi pase', al ili nuntempo apartenas,
ni versas – mi memoras, dum memoro
mi ilin sentas, ili krajonon mian tenas

III

Panjo kumena, patr' estts sikulo
duonrumana, eble tute tia,
el panja buŝo dolĉis la mangbulo,
el patra buŝ' la ver' estis radia.
Ĉe mia mov' – jen ili en brakumo,

kelkfoje min pro tio trist' alspiras:
jen la forpas'. Jen mia naskohumo.
„Vidu, se ni ne estos! ” – ili diras.

Ho, diras ja, ĉar ili estas mi jam,
jen, malgraŭ feblo, mia fortoŝvelo,
mi scias, ke ol mult' mi estas pli jam,
ĉiu praulo, mi, ĝis la praĉelo,
praulo, kiu plimultiĝon ĝuas,
mi iĝas patro kaj patrin' feliĉe,
kaj ankaŭ patro-panjo mem disduas:
mi tiel iĝas Unu plimultiĝe.

La mondo, kio estis, estas – jen mi,
la multaj gentoj inter si militaj,
la patruj-konkerantoj venkas en mi,
turmentas min sufero de l' venkitaj
Dózsa, Werbóczy, Árpád, Zalán tumultas,
rumanoj, slavoj, turkoj kaj tataroj
en koro, kiu al paseo ŝuldas
futuron mildan, nunaj ni, hungaroj.

Laboron al mi! Por batal' sufiĉas
konfesi pri la tempoj la ĝisnunaj.
Paseo, nuno kaj futur' kuniĝas
en ondoj de Danub' interbrakumaj.
Praulajn luktojn solvas nun intime
en pacon la memoro remigranta.
Niajn aferojn kunajn ordi fine,
jen nia tasko, kaj eĉ ne malgranda.
(Kálmán Kalocsay)

Epitafo por hispana kampulo

Egy spanyol földműves sírverse

Min pertrudis Franco, rekruton, krude batali,
min obeigis tim', ĉar mortpafo la pun'.
Pro la timeg' mi batalis kontraŭ la justo, libero
sur la mur' de Irún. Venis, spite, la mort'.
(Imre Szabó)

Ve, la pasia amo...

Jaj, majdnem...

Ve, la pasia amo min distretas.
Ve, la premega timo min hermetas.
Kunmorti en brakumo foja,
virinoj, kiu pretas?

Somero kuras, vintro nur lantetas.
Aŭtuna kubo kiun pot mi ĵetas?
Trompe la karnpgardistan tempon,
kunfuĝi kiu pretas?

La steloj surĉielen kradon metas:
en kelo de l' racio mi vegetas.
Ĉi-universon kun mi rompi,
virinoj, kiu pretas?

(Imre Szabó)

El-elsaltas

Ki-be ugrál

Mi sentas: el-elsaltas la okuloj.
Kiam mi freneziĝos, ne batemu.
Min bele-milde kaptu du fortuloj;

se strabos mia tuta memo, venu
sen montri pugnojn – mi senvide sklavos.
El la nenio ne plu min retrenu.

Pripensu bone: Mi ĉi-monde havas
neniun kaj nenion. Eĉ la „memo“
ne plu ekzistas. Ĝi pli kaj pli kavas

dum finfariĝas tiu ĉi poemo...
Min reflektore sondas sen intimo
rigardo nuda: Kial ĉi geveno,

ke vanas vokoj de mia animo,
ke min malamas ĉiu sen kompreno.
Ne kredu jam pri mia stulta krimo

ĝis min absolvos humo kun glutemo.
(Imre Szabó)

Du heksametroj

Két hexameter

Kial digne honesti? Min ja tombo atendas!
Kaj kial ne honesti? Min ja tombo atendas!
(Imre Szabó)

1937

Saluto al Thomas Mann

Thomas Mann üdvözlése

Kiel infano jam ripozi vola
kaj jam kuŝanta en la lito mola
petas: fabelu, restu apudlite
(tiel la nokt' ne frapos lin subite),
kaj dum koreto lia ege batas,
li mem ne scias, kion li pli ŝatas,
ĉu la fabelon, aŭ ke vi kunestu:
ni petas vin, sidiĝu, kun ni restu,
rakontu nun, kiel al vi kutime,
fabelu, ke kun ni vi 'stas intime,
kaj kun vi ni 'stas, ĉiuj alvenintaj,
havantaj zorgojn al la homo indajn.
Poeto ja ne blagas trivialon,
la veron diru, ne nur la realon,
la lumon, ke eklumu cerboj niaj,
ja ni obskuras unuj sen aliaj.
Kiel Castorp tra korp' de dam' Chauchat,
tiel ni vidu nin mem tra kaj tra.
Nun via softa voĉ' en bru' ne dronas,
fabelu, kio belas kaj malbonas,
funebron igu ĝis dezir' elani.
jus ni sepultis povran Kosztolányi.
Kiel kancero lin, humanon pluraj
ŝtatmonstroj nun maĉadas plej teruraj,
kaj ni hororas, kiom pli da veoj,
nin plagos, pli da novaj lup-ideoj?
Ĉu bolas nova venenaĵ murdega?
Ĝis kiam eblos por vi lok' prelega?
Sed temas, ke nin lacajn, viaj diroj
stimulu, ke ni, viroj, estu viroj,
virin' estu virin' – libera, kara,
kaj ĉiu estu hom' – pli kaj pli rara.
Sidiĝu do, komencu belparole,
ni vin aŭskultos, estos kiu sole
rigardos vin kun ĝoj' en la okuloj,
vin, eŭropanon inter blankhaŭtuloj.
(Lajos Tárkony)

Misteroj

Rejtelmek

Se misteroj sonoretas,
gardostaras mi fabele.
Vi ĝiskolan pezon metas
min vestante perfidele.

Vokas vento, vokas foro,
vi ekruĝas se komprene.
Vokas sonoj, vokas koro,
ekhumilas persvademe.

Kantas ankaŭ mi poeme:
se mi amas vin amindan,
faru ke mi portu eme
ĉi fidelon rmin vestintan.
(Imre Szabó)

Jam dumiliarda...

Már két milliárd...

Jam dumiliarda homaro min ligas
en tiu ter' por iĝi best' fidela.
Sed for de l' mond' ilia suden migras
la milda sento kaj la bono bela.
llian kosmon mi esplon tra
la lum' ne povas en fiolo vitra,
rezigne cedus mi al sort' arbitra,
se vi ne helpus min, ho amo vera.

Mi vin bezonas, kiel la pluganto,
la humon, pluvon, tagon sune brilan,
kiel bezonas por la viv' la plantoj
en la folioj verdon klorofilan,
kiel inerta, laboranta, spita
amas', tremanta kaj ekscita
pro ia futur', sufero ne naskita,
liberon, panon kaj la bonon diran.

Mi vin bezonas, Flora, kiel puton,
lernejon, domon, lumon la vilaĝo,
kiel infanoj varton kaj la ludon,
konscion homan laborista klaso,
kiel modelon la povrulo, virton
kaj en tiun kaoson implikiton,
socion ni bezonas, la spiriton,
kiu por voj' sin montras per la saĝo.
(Márton Fejes)

Ars Poetica

Ars Poetica

Poetas mi, kial do gravu
por mi la poezi-fer'?
Rivera stel' sin akve lavu,
ne volu brili sur ĉiel'.

Fluadas for la ternpo lanta,
anstataŭ lakto-iluzi'
antaŭ mi mondo ekzistanta
kun supra saŭm', ĝin tnkas mi.

Belas la font', ek al banadol
Trankvil' ka! trem' en ĉirkaŭpren'
kunigas tie, sur ŝaŭmado
babil' svelt-saĝa ŝvebas jen.

Poetoj kun aliaj moroj
enkote estu ĝis la sin',
per mensog-bildoj, alkoholoj
nur ŝajne ebriigu sin.

Ĝis la raci' kaj plu kuraĝe
dnnkejon nunan lasi for!
Ne ludas sklavon stultan aĉe
mi kun libermensa vol'.

Manĝ-trinku, amu, dormu bone!
Per univers' mezuru vin!
Ne servas eĉ siblante, ho ne,
potencojn fiajn la anim'.

Sen kompromisoj mi feliĉu,
por ke ne esti hontigat',
por ke la vangoj ne ruĝiĝu,
dum sukojn trinkas la febrad'.

La buŝ' protesta ne fermitas,
al scio iras mia plend',
patrono, la jarcent' min vidas,
plugant' min sekvas kun atent'.

Min sentas korpo de I' proleto
inter du movoj en rigid',
antaŭ kinej' la stratbubeto
atendas min, ĉifonvestit'.

Kaj se atakas kanajlaro
vers-ordon mian, kontraŭ pel'
frat-tankoj jen ĉe mia alo
disbruas rimojn sur la Ter'.

Mi diras: hom' 'stas nun grandulo
image nur, kun petolflam'.
Lin sekvu per parenc-okulo
gepatra par': Spirit' kaj Am'.
(Péter András Rados)

Poemo, flugu...

Szállj költemény...

Poemo flugu, portu veron,
aparte ek al ĉiu-ĉiu:
ni havas vivon kaj esperon
kaj tempon – ĉiuj ni konsciu.

Pacigu la riĉulajn timojn:
indulgos juste la severo.
Bezonas fontojn, ne viktimojn
la sento „amo kaj libero”.

Alvoku ĉiujn mildasone
la malriĉulojn, kiuj febras –
klerigu ilin: ne bezone
esti heroo, se ne eblas.

(Imre Szabó)

Je mia naskiĝtago

Születésnapomra

Al tridekdua datreveno
surprizo estu ĉi poemo –
dekor'
de kor':

donaca aĵo kaj gratula
ĉe la tablel' kafej-angula
al mi
ĉarmi.

Tridekdu jaroj jam forpasis,
mi ducent pengojn ne salajris.
Sciu
ĉiu.

Mi povus esti pedagogo,
ne plum-trivanta en ĉi loko
ulo-
nulo,

sed min forpelis la altranga
moŝt' universitata stranga
trude-
krude.

Li min riproĉis pro la forto
de la ribela poem-vorto.
Arde-
garde

li levis sian sabron akran
por defendi la landon patran.
Li jen
tien

ĉi venas. „Dum mi viva restos,
ja instruisto vi ne estos” –
diris,
brills.

Sinjoro Horger, via ĝojo
pelante min de mia vojo
rompis,
trompis:

en tutpopola instruado
mi agos ne en meza grado
tamen.
Amen.

(Péter András Rados)

Je mia naskiĝtago

Születésnapomra

Tridek dua datreveno –
jen, surprizo ĉi-poemo,
feno-
meno:

ĉar mi sola devas pleje
la donacon ĉi-kafeje
formi
por mi.

Jen, tridek du jaroj foras,
sed min riĉo ne favoras
mala-
vara.

Ĉiu revo iĝis nula,
kaj nun devas malriĉula
plumi
plu mi.

Jes, la revojn la magnato
de la universitato
tre dis-
tretis.

Pro poem' „Kun pura koro”
frapis min la malfavoro
krude,
nude,

kun glavego li defendis
la patrujon, kaj min sendis
ata-
kata.

Kriebrias li sangvine:
„Ĉiam luktos mi, ke vi ne
instru-
istu.”

Antal Horger, al vi ĝojo
pri forpelo eĉ por fojo
ne plu
eblu!

Genton, eĉ ne meznivele
jen, instruos tamen vere
ĉiam
mi jam!
(Imre Szabó)

Patrujo

Hazám

1.

Mi hejmeniris nokte, lanta
velura bruo ĝuste ekis,
aplaŭdis jasmengar' vojrandaj,
ventuma mola varmo regis.

Estis anim' ĝangalo granda;
dormantoj sur la strat'. Falegis
sur min la komunum' donanta
konscion, lingvon. Ĝi ja vekis

kaj nutras tiujn por mi, aro,
vivanta kiel gea paro
kun la natur' al sin' vokanta.

En la uzin' ĝi sakras ofte,
meditas ĝi eĉ tie softe,
en nokta grot': mizer' tutlanda.

2.

Popolmalsan' de ĉiu speco,
infana morto en abundo,
kaduko forta kaj orfeco,
demenco, krimoj, malfekundo,

la suicid', anim-pigreco,
miraklojn tamen atendanto
malmultas montri je neceso:
ke liberiĝi devas lando!

Necesas pri la zorgoj, sorto,
diskuto saĝa en kunveno
de la popolo laborista.

Nun la priravitaj de l' perforto
la leĝdonantoj sen ĉagreno
nin lasus a! perejo trista!

3.

La bienul', je kies bono
kampuloj portis !a furaĝon,
pioĉojn sendas per ordono
frakasi domojn kaj vilaĝon.

Gardinton de perea domo,
la viron vidas ni kuraĝan,
kiel la bruto en kordono,
elekti deputiton saĝan.

Vibradas plumoj, la ĝendarmaj,
certigas la ridetoj ĉarmaj
rezulton fiksan de voĉdon',

ja de miljar' per si mem lige
kiel la garb', popol' publike
decidas tie laŭ ordon'.

4.

Sinjoroj kontraŭ ni ne pigris
bien-defendi kun rigor',
triduon-miliono migris
en Amerikon, stumblis for

sur ond' kolera, kruroj vibris,
angore, naŭze tremis kor'
kvazaŭ se ili krimon kribris
en vinon kontraŭ rememor'.

Sonoran kelkaj aŭdis vokon,
aliaj sciis: monapogon
atendas vane hejma rond'.

Obstrukcas nin paseo plene,
kiel migruloj, nun timeme
atendas ni je nova mond'.

5.

Prolet-salajro ne pli estas
ol akirita per batal':
por pan' sufiĉas, eble restas
iom por drinki, por skandal'.

Nek land' demandas, nek protestas,
kial multiĝas la misfar',
fabrikojn nia ŝtat' protektas
kial ne por la proletar'?

Teksistin' revas pri sukero,
nenion scias pri kartelo,
kaj se ricevas sen monpun'
salajron, ŝin priridas sum'.
Moneroj mokas: „Vi por tio
laboris, do ne por nenio.”

6.

Riĉulon la povrul' timegas,
povrulon timas la riĉul',
nin ne esper' trompema regas,
sed ruze tiu ĉi terur'.

Kampulajn rajton oni negas,
dum li, kiel la garbo-tur'
flaviĝas pro labor' kaj sekas,
sed pigra estas por postul'.

El la miljara temp-lontano
kun la saketo en la mano
el la amas' popola fil'

lake' fariĝi nun li revas,
eĉ, se la patran tombon devas
bastoni li por ĉi dezir'.

7.

Estiel hungar' per ekzilo,
sed veo ŝrikas el la sin':
Por estu mi fidela filo
via, Patrujo amu min!”

Al urs' ĉenita plumpa iro
nur licas, sed ne al anim'
poeta, do per la plumŝiro
via juĝist' ne punu ĝin!

Kampulojn donis vi al mar',
homecon donu al homar',
estu madjaro la hungaro

kaj ne sklav' de germanaro.
Pri bel' kaj bon' en nia land'
pli ĝoje sonu mia kant'.
(Márton Fejes)

Tiu legu...

Csak az olvassa...

Tiu legu ĉi-poemon,
kiu amas mian memon,
kiu ŝipas la nenion,
pri l' estonto havas scion,

ĉar aperis dum la dormo
la silento en homformo
kaj restadas en la koro
tigro kun la kapreolo.
(Imre Szabó)

Karulino malsana

Kedvesem betegem...

Kuŝas en malsano
ŝi en matenbrilo.
Nun trankvilo amo,
amu nun trankvilo.

La infanon kleran
febros stulta ligas –
min ne kunsuferan,
min nur humiligas.

Kiel por doktoro
iu kure kuras,
tiel min la koro
krude nur tamburas.

Bato ĉu, infano,
estus la deziro?
Nur trankvilo, amo.
Amo kaj trankvilo.
(Imre Szabó)

Jen, mi jam trovis la hejmlandon...

Íme, hát megleltem hazámat...

Jen, mi jam trovis la hejmlandon,
la teron, kie senerare
super min skribos mian nomon
la sepultantoj tombofare.

Miun glutos tero almozkeste,
ĉar nebezona (ho, damnito!)
la senvalora fermonero,
kiun postlasis la milito.

Nek la ferringo kun la vortoj
ĉizitaj: nova mondo, tero,
justeco. – Ni milite vivas:
pli belas ora koliero.

Mi estis sola longe-longe.
Kaj venis homoj min renkonte.
Vi solas, ili diris: kvankam
mi estus kune tre volonte.

Mia ekzisto, vivo vanis –
konstatas eĉ mi mem faciie.
Mi oni traktis frenezulo,
eĉ morti estas senutile.

Dumvive mi en turnoventoj
streĉite ĉiam firme staris.
Ridinde, ke mi kulpis malpli
ol oni al mi malbonfaris.

Belas printempo kaj somero,
sed vintro pleje belas
por tiu, kiu familion
jam nur por aliaj esperas.
(Imre Szabó)

Eroj

Töredékek

Poeto-amo...

Poeto-amo: pajloflamo,
digesta tial kun elano.

Ne estu spita...

Ne esiu spita.
Kvankam eĉ pli ekspluatita –
labori nur precize, bele,
kiel se iras stel' ĉiele,
tiel valoras.

Kie libero...

Kie libero la reĝimo,
por mi sentebblas la senlimo.

Ho, patrino, panjo...
Ho patrino, panjo, vidu, pretas, ankaŭ, ve, ĉi poemo!

Patrino kara, unusola...

Patrino kara, unusola,
dehiska virgulino flora,
feliĉo la propradolora.

Mi kreas dion (korsuferon),
por vin viviĝi, la ĉielon,
por mi obean postaperon!

Mondaron tutan mi estradas...

Mondaron tutan mi estradas,
vitroglobetojn mi kolektas.
Ja riĉuloj min ne ŝatas:
infano orfa mi aspektas.

Kiuj pri la frenezulo...

Kiuj pri !a frenezulo plue pensas, karaj amikoj,
al vi skribas mi nun tie ĉi, apud la flanko de forno,
kien mi retiris min por varmi kaj por vin rememori.
Ĉar en mi, miksiĝis kun la frosto de vespero novembra
la malĝojo solviĝema, malrapide kaj apenaŭe.
Ankaŭ vi memoru tie, kaj ne nure nur ridegante
pri mi, kiu vivis inter vi, kiun vi amis iame.

(Imre Szabó)